

СТЕНОГРАФСКИ ДНЕВНИЦИ

НА

XXIII-ТО ОБИКНОВЕНО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

I РЕДОВНА СЕСИЯ

Брой 61

София, петък, 25 март

1932 г.

63. заседание

Четвъртък, 24 март 1932 г.

(Открито отъ подпредседателя Н. Шоповъ въ 17 часа)

СЪДЪРЖАНИЕ:

	Стр.		Стр.
Отпуски, разрешени на народни представители . . .	1285	2) за пенсията за изслужено време. (Първо четене — продължение разискванията и приемане) . . .	1285
Законопроекти:		3) за насърчение сѣнето на захарно цвекло и производство на захаръ. (Съобщение) . . .	1299
1) за разрешаване на Симеоновградската община, Харманлийска околия, да сключи заемъ. (Съобщение) . . .	1285	4) за предпазънъ конкордатъ. (Второ четене) . . .	1299
		Дневенъ редъ за следващото заседание . . .	1308

Председателстващъ Н. Шоповъ: (Звъни) Понеже има нужното число народни представители, обявявамъ заседанието за открито.

(Отъ заседанието отсъствуватъ следнитъ г. г. народни представители: Ангеловъ Иванъ, Атанасовъ Русенъ, Бойчиновъ Михаилъ, Бончевъ Тодоръ, Бояджиевъ Стефанъ, Василевъ Василь, Василевъ Григоръ, Василевъ Йото, Василевъ Славейко, Георгиевъ Павелъ, Димчевъ Василь, Думановъ д-ръ Никола, Желябовъ Жеко, Йотовъ Никола, Казанаклиевъ Георги, Качаковъ Йорданъ, Косевъ Костадинъ, Кулевъ д-ръ Тодоръ, Кораковъ Крумъ, Лоловъ Господинъ, Лоловъ Сава, Лулчевъ Коста, Лунговъ Николай, Маргуловъ Алекси, Мирски Христо, Молловъ Владимиръ, Наумовъ Александъръ, Орозовъ Александъръ, х. Петковъ х. Георги, Петровъ Никола, Поповъ Стефанъ, Радевъ Георги, Разовъ Стойне, Родевъ Христо, Свиначевъ Добри, Стоянчевъ Цвѣтанъ, Синигерски Младенъ, Таковъ Стефанъ, Таслаковъ Цвѣтко, Тотевъ Деню, Франгя д-ръ Александъръ, Цановъ д-ръ Асентъ, Цачевъ Цачо, Циганчевъ Анастасъ, Чернооковъ Георги, Шидерски Едрю и Юртовъ Георги)

Съобщавамъ на Събранието, че бюрото е разрешило отпускъ на следнитъ народни представители:

На г. Василь Аневъ — 2 дена;
 На г. Александъръ Цанковъ — 4 дни;
 На г. Никола Петровъ — 1 день;
 На г. Радевъ Георги Вангеловъ — 2 дена;
 На г. Александъръ Наумовъ — 2 дена;
 На г. Русенъ Атанасовъ — 2 дена;
 На г. Генко Митовъ — 1 день;
 На г. Момчо Дочевъ — 2 дена;
 На г. Едрю Шидерски — 5 дни;
 На г. Тодоръ Бончевъ — 2 дена;
 На г. Ради Василевъ — 1 день и
 На г. Крумъ Кораковъ — 2 дена.

Народниятъ представителъ г. Добри Свиначевъ, който се е ползувалъ досега съ 49 дни отпускъ, моли да му се разреши 3-дневенъ отпускъ по болестъ.

Които г. г. народни представители сж съгласни да се разреши на народния представителъ Добри Свиначевъ 3-дневенъ отпускъ по болестъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Съобщавамъ на Събранието, че отъ Министерството на вътрешнитъ работи и народното здраве е постѣпилъ законопроектъ за разрешаване на Симеоновградската община, Харманлийска околия, да сключи заемъ. (Вж. прил. Т. I, № 46)

Този законопроектъ ще се раздаде на г. г. народнитъ представители и ще се постави на дневенъ редъ.

Пристипваме къмъ точка първа отъ дневния редъ — трето четене законопроекта за измѣнение и допълнение закона за търговията съ външни платежни срѣдства.

Министъръ С. Стефановъ: Моля да се пререди тая точка отъ дневния редъ.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Тая точка отъ дневния редъ се прережда.

Пристипваме къмъ втора точка отъ дневния редъ: първо четене законопроекта за пенсията за изслужено време — продължение разискванията.

Има думата г. министърътъ на финанситъ.

Министъръ С. Стефановъ: Г. г. народни представители! Въ три заседания подъ редъ се разглежда и дебатира законопроектътъ за пенсията за изслужено време — единъ законопроектъ отъ голѣмо обществено и държавно значение и съ голѣма връзка съ държавния ни бюджетъ. Разходътъ за пенсията заема второто мѣсто подъ редъ въ нашия разходенъ бюджетъ, следъ военния. Като така, въпросътъ за пенсията заслужава сериозно внимание и разглеждане отъ народното представителство, особено въ днешното време, което преживѣва страната. Свързанъ съ интереситъ на българскитъ пенсионери, свързанъ съ интереситъ на българското чиновничество, свързанъ съ интереситъ на държавата, той заслужава едно по-обстойно обсъждане и едно всестранно разяснение. Неотдавна азъ имахъ случая да се натъкна на изяснения по този въпросъ, просто чудновати. Даже напоследъкъ, следъ едно протестационно събрание на заинтересованитъ, при една срѣща съ тѣхни представители, азъ се убедихъ, че много се приказва по него, че много се демагогува съ него, но изглежда, че повечето отъ заинтересованитъ пенсионери, както и чиновничеството — което е по-силно заинтересо-

вано, утрешните пенсионери, и техният брой е три пѣти по-голям, отколкото броя на самите пенсионери — нѣма една яснота за причините, които сѣ докарвали пенсионния фондъ въ днешното му положение. Експлоатира се сѣ въпроса и много неправилно се смѣта, че ако сегашниятъ законопроектъ не билъ внесенъ, нѣмало да бѣдѣт засегнати интереситъ на пенсионеритъ и че бѣдешитъ пенсионери, които чакатъ да получаватъ пенсия, биха могли да получаватъ днешнитъ голѣми пенсии.

Има едно голѣмо неизяснение на тоя тъй голѣмъ въпросъ. Откато излѣзе законопроектътъ отъ Финансовото министерство, отъ тогава насамъ можахъ да се чуятъ критикитъ, които се направиха по него, и лично азъ, отъ многото разговори, които имахъ съ заинтересовани, можахъ да се убѣдя въ една горчива истина, че тоя тъй голѣмъ въпросъ не се познава. По него всички приказватъ, всички критикуватъ, всички даватъ мнения, въпросъ, който толкова силно засѣга държавния бюджетъ, държавнитъ финанси, косвено българскитъ данъкоплатци и толкова хиляди български семейства, както вчера ораторътъ на Широкосоциалистическата партия ни каза, и все пакъ по него ние се намираме въ голѣмо неведение.

Въ мотивитъ на законопроекта, г. г. народни представители, азъ имахъ куража да кажа ясно и открито, че не съмъ си поставилъ за целъ съ него да разреши въпроса радикално. Азъ не се стѣснявамъ, че ще ми бѣде казано, какво законопроектътъ, който внасямъ, е единъ „кървехъ“, както казаха нѣкои това. Въ положението, въ което се намира днесъ държавата, при тази финансова и стопанска депресия, която преживяваме, всѣки единъ, който би повдигналъ и сложилъ пенсионния въпросъ за радикално разрешение — и не само пенсионния въпросъ, но и всички тъй наречени голѣми въпроси — той не знае какво иска, той не знае какво приказва. Азъ си позволявамъ да употребя тия думи, защото всѣки единъ общественикъ, който има куража да се явява да говори по тия тъй голѣми въпроси, той е длъженъ да знае днешното финансово положение на България, да знае днешнитъ финансови възможности, както каза отъ трибуната г. Петко Стайновъ — че когато тѣ сѣ правили закона, сѣ се ръководили отъ финансовитъ възможности. И азъ ще употребя сѣшитъ думи, на г. Петко Стайновъ: трѣбва да се знаятъ финансовитъ възможности въ днешния моментъ, за да се иска едно възможно правилно разрешение на пенсионния въпросъ. Азъ по принципъ поддържамъ, че въ този преходъ, който ние изживяваме, не можемъ да търсимъ разумни и правилни разрешения на въпроситъ, а ще трѣбва да търсимъ само възможно разумни разрешения. Всѣки може да даде формулата за правилното и разумно разрешение на единъ въпросъ. Но разрешението трѣбва да се свърже съ възможноститъ на момента. (Оживление)

Пенсионниятъ въпросъ се е зародилъ въ 1891 г., когато се създаде първиятъ законъ за пенсиятъ за учителитъ. Въ 1894 г. се сливатъ двата фонда, училищниятъ и военниятъ. По-нататкъ, въ 1900 г., става едно основно преобразуване на закона за пенсиятъ, като се установява, че, за да се добие правото на пенсия за изслужено време, сѣ нуждни 20 и 25-годишна служба, който принципъ остава и при всѣкиятъ 13 измѣнения на закона за пенсиятъ до 1924 г. Въ 1921 г. става пълното сливане на пенсионния фондъ.

Нѣма да навлизамъ въ голѣми обяснения по въпроса, какъ се е образувалъ самиятъ пенсионенъ фондъ. Ще кажа само, че презъ всичкото време на неговото съществуване до къмъ 1924 г., до преди измѣнението отъ 1926 г., този фондъ за пенсиятъ за изслужено време се е поддържалъ безъ никакво участие като помощъ на държавата въ него. Държавата е подпомагала военния пенсионенъ фондъ, държавата е подпомагала военно-инвалидитъ, държавата е давала и други помощи и пенсии, гласувани отъ Камарата, но пенсионния фондъ за изслужено време тя не е подпомагала. Дали при самото му основаване се е вложила здрава идея за образуване единъ капиталъ, който отъ рентата, заедно съ притока отъ месечнитъ вноски, да може да гарантира изплащането на пенсиятъ на българскитъ пенсионери, както е станало въ началото съ първата вноска отъ 1 милионъ лева отъ държавата, и дали по-нататкъ се е продължавало по сѣщия пѣтъ — излишно е да навлизамъ въ преценка. Въ всѣки случай отъ провѣрките и проучванията, които съмъ направилъ върху всички измѣнения на закона до 1926 г., презъ всички Камари на управленията, които сѣ правили тѣзи измѣнения, се вижда, че сѣ се движили все около тая идея, да може фондътъ съ рентитъ и постѣпленията отъ удържкитъ да изплаща редовно пенсиятъ, като е вървялъ прогресивно все напредъ къмъ увеличение. Цифритъ, които ще ви про-

чета, като започвамъ отъ 1920 г., показватъ, че приходната частъ на фонда е била двойно по-голямъ отъ разходната и сѣ една правилна прогресия той се е увеличавалъ.

Кои сѣ причинитъ, за да бѣде фондътъ накрѣненъ тъй силно и да стигнемъ до днешното положение? Основнитъ причини сѣ две.

Първата е инфлацията на българската монета въ 1919 г., която заварва фонда на 120 милиона лева. Тия 120 милиона лева, тогава златни, ставатъ левове, и много естествено е, че една сума отъ 120 милиона лева вече далечъ не може да представлява онази резерва, она капиталъ, който отъ лихвитъ и вноскитъ да може да отговори на задълженията, които има фондътъ.

Втората голѣма причина, такава, каквато е инфлацията презъ 1919 г., и която стопява фонда, е измѣнението на закона отъ 1926 г. Измѣнението на закона въ 1926 г. още на следващата година дава едно тройно увеличение на разходитъ за пенсии. Прогресията въ увеличаването на пенсионеритъ е вървяла много правилно до свършването на войната. И много ясно е — нѣма защо да навлизамъ въ обяснение на този въпросъ. Всички съществени промѣни, всички аномалии въ разнитъ области и направления на нашия държавенъ и политически животъ настѣпватъ следъ войната. Тѣзи общи причини внасятъ разстройство навсѣкѣде, тѣ сѣ засегнали и пенсионния фондъ.

Ако бѣха само тѣзи общи причини, безъ да имаме други специфични, и ако тѣ бѣха избѣгнати, пенсионниятъ фондъ за изслужено време е могълъ да върви, свободно, правилно, безъ да бѣде подпомаганъ нито съ стотинка отъ държавата, колкото и да ми се възражава, че следъ войната уволненията и напушанията на длѣжности увеличиха размѣра на пенсионеритъ съ едно темпо по-друго, отколкото това е ставало преди войната. Това е въпросъ на цифри, въпросъ на пресмѣтане. Тия провѣрки сѣ направени и това азъ го поддържамъ.

Освенъ това, трѣбва да се изясни и другата страна на въпроса, че следъ войната увеличението на нашата администрация стана много голѣмо, увеличава се и чиновническиятъ кадъръ. При всички промѣни на режимитъ числото на пенсионеритъ се е бързо увеличавало, но същевременно тия промѣни, които сѣ ставали, сѣ давали голѣми постѣпления на фонда отъ вноскитъ на уволняванитъ чиновници, които не сѣ имали щастieto да дочакатъ да станатъ пенсионери. Така че отъ войната насамъ, освенъ негативнитъ последици за фонда, по ония две причини, които ви обяснихъ, има и положителни последици, поради увеличението приходитъ на фонда отъ удържки за пенсии за изслужено време и по такъвъ начинъ фондътъ е могълъ да продължи съ сѣщия темпъ, безъ да бѣде накрѣненъ. За примѣръ може да ни послужи периодътъ 1919—1924 г. Въ този периодъ, презъ който фондътъ се стопява въ 1919 г. на 100 милиона лева, поради това, че заплатитъ бѣха ниски, вследствие на инфлацията, и вноскитъ бѣха ниски, ние виждаме тоя фондъ да нарастне наново, безъ подпомагане отъ държавата, отъ 100—120 милиона лева на 380 милиона лева. Презъ 1925/1926 г. той се качва вече на 537 милиона лева. По какъвъ начинъ можа да порастне фондътъ, когато редовно ставаха плащанията на пенсиятъ въ този преходъ? Азъ обръщамъ вниманието ви на това, защото е много характерно и защото искамъ да го имамъ за аргументъ, за да отговоря на бележката, че измѣнението на закона въ 1926 г. не било една отъ главнитъ причини да се разстрои фондътъ и да дойде днесъ той до това положение.

Отъ господа говорившитъ се каза, че една отъ голѣмитъ причини за пропадането на фонда сѣ били голѣмитъ уволнения на чиновници, които сѣ ставали презъ 8-тъ години на миналия режимъ. Други обясниха, че веднага следъ войната, вследствие на причини, независящи отъ насъ, станаха уволнения на голѣмъ брой служители, особено по военното ведомство. Трети обясниха, и съ голѣмо основание, че следъ войната, при промѣненитъ стопански условия у насъ, много отъ държавнитъ чиновници не намираха вече смѣтка да служатъ, напускаха и отиваха да търсятъ своето препитание другаде. Всичко туй е допринесло за едно несравнено по-голѣмо увеличение броя на пенсионеритъ.

Всичко това е вѣрно, г. г. народни представители, но когато внимемъ въ таблицитъ — защото трѣбва да говоримъ само съ езика на цифритъ — ние ще се убѣдимъ, че освенъ тия три причини, които азъ ви обяснихъ, съществува още една причина, която до голѣма степенъ и до най-голямъ степенъ допринесе за увеличение на пенсионеритъ — това сѣ голѣмитъ уволнения и създаването

през този период на изгодните постановления за пенсионерите с измененията на закона от 1926 г. По такъв начин стигнахме дотам, че от 17.800 пенсионери в 1923 г. в 1926 г. да имаме 24.000 и нѣщо пенсионери, а днес да имаме вече над 46.000 пенсионери, независимо от подадените още 2.400 заявления, които сега се разглеждат, от които би могло да каже, че около 1.000 сѣ от миналия режим и около 1.400 от новия, като непрекъснато продължават все да поставят нови. Г. Молдов в една своя реч в Бургаз е казал, че поради безогледните уволнения на чиновници, правени от Народния блок, разходите на пенсионния фонд се били увеличили вече с 140 милиона лева, когато за пенсията на 2.400 чиновници, които сѣ подали заявления за пенсиониране, нѣма да сѣ нужди повече от 35 милиона лева.

Г. г. народни представители! За голѣмо съжаление, в разискванията по законопроекта, който аз внесох, през последните три заседания, правѣха се само бележки и критики по законопроекта, безъ никой, с малки изключения, да потърси къде се крият голѣмите грѣшки, за да бѣде изправен пенсионният фонд днес предъ такова затруднено положение. Къде се крият голѣмите мѣждоти, за да не могат и сегашните пенсионери, и утешните пенсионери, днешни чиновници, да получат онова, което тѣ сѣмѣтат, че заслужават, или което държавата ще прецени, че трѣбва да получат при днешното положение, въ което тя се намира?

Въ мотивите към законопроекта много ясно казвамъ, повтарямъ и сега, че аз не съмъ си поставилъ задача да разреша радикално пенсионния въпросъ. Тоя въпросъ днес радикално не може да се разреши. Пенсионният фонд безвъзвратно е умрѣл и днес наново не може да се създава новъ фондъ. И много ясно и категорично въ мотивите си казвамъ, че задачата днес е, по какъвъ начинъ да можемъ да осигуримъ по-редовното изплащане на пенсията, което ще легне на гърба на държавата, на пенсионери и на чиновници.

Г. Стайновъ, когато говори, каза: каква нужда има да се прави новъ законъ? За да направимъ новите изчисления на пенсията, ще трѣбватъ 2—3 години; дали не бѣше по-добре сѣ едно процентно намаление върху сегашните пенсии да се постигне сѣщиятъ резултатъ, който преследва законопроектът — да се направи едно намаление на пенсията? Може ли, г. г. народни представители, да се поддържа едно такова становище, когато се знаят голѣмите аномалии, които сѣ допуснати сѣ закона за пенсията от 1926 г.? Може ли да се твърди, че нѣмало нужда да се внесе тоя новъ законъ, макаръ той да урежда положението едва за 1—2 години? Нито унижение, нито оскорбление за мене да кажа това, защото при днешното положение повече не може да се направи. Голѣмо престѣпление ще бѣде, обаче, ако остане сегашниятъ законъ. Нека се знае и помни, че по сегашния законъ за пенсията всички сегашни пенсионери нѣма да могатъ по-нататъкъ да получаватъ пенсия. Съ субсидията, които се предвиждатъ въ бюджета, ако ги удвоимъ, даже ако ги утроимъ, ще бѣде вече абсолютно невъзможно да се плащатъ пенсията. А какво ще трѣбва да се каже за онѣзи, които утре ще се пенсионира? Кое представлява по-голѣмъ интересъ за насъ: дали това, че ще се намалятъ сѣ известенъ процентъ пенсията, че ще се коригиратъ известни неправилности, допуснати въ пенсията на досегашните пенсионери, или това, че утре трѣбва да получатъ пенсия днешните 120 хиляди чиновници? Азъ сѣмѣтамъ, че първата стѣпка на новото управление трѣбваше да бѣде да направи една корекция въ закона за пенсията, която да даде едно успокоение, защото всички мѣрки, които днесъ ще се взематъ, не могатъ да бѣждатъ отъ характеръ на голѣми реформи, каквито опозицията иска отъ министра на финансите и отъ Народния блокъ. Голѣми реформи се правятъ въ по-друго време. Въ едно време, когато държавата е напълно разстроена, не може да се говори за голѣми реформи, а се говори за поправки, които да осигурятъ по-голѣмо спокойствие на държавата и да се намали влошаването.

Д. Апостоловъ (д. сг): Голѣми реформи иска отъ васъ мнозинството, а не ние.

Министъръ С. Стефановъ: Когато вие приказвахте, азъ слушахъ, никого не прекъсвахъ, моля ви сега и вие да не ме прекъсвате.

Всѣки денъ по вестниците на Сговора искатъ отъ менъ и правителството голѣми реформи на единъ непростенъ, бихъ казалъ, за днешно време езикъ, когато всички изне-

могваме, на първо мѣсто държавата. Да не приказвамъ за онова голѣмо изнемогване на цѣлия български народъ, на стопанския ни животъ. Въ такива едни времена, поне ония, които стоятъ горе, по върховете на партията, и най-малко ония, които до голѣма степенъ сѣ причинители на днешното тежко положение, не могатъ да говорятъ сѣ такъвъ езикъ за реформи. Тѣ трѣбва да слушатъ, да внимаватъ и да даватъ своята помощъ, за да може да се коригира сѣществуващото положение. (Ржкоплѣскания отъ мнозинството)

А. Ляпчевъ (д. сг): (Къмъ мнозинството) Азъ ви поздравявамъ, че одобрявате този говоръ. Тѣ трѣбва да се научите. (Силни възражения отъ мнозинството)

А. Николаевъ (з): Слушайте какво ви казва г. министърътъ.

А. Ляпчевъ (д. сг): Азъ се радвамъ.

А. Николаевъ (з): Следъ като опростахте държавата. (Глъчка)

Председателстващъ Н. Шоповъ: (Звъни) Моля, тишина, г-да!

Министъръ С. Стефановъ: Азъ никого не прекъсвахъ.

Т. Кънчевъ (д. сг): Голѣми реформи! Това сѣ кърпежи.

И. Симеоновъ (д): (Къмъ сговористите) Чакайте Ляпчевъ да ви удари едно око, да ви намигне и вие хайде — ржкоплѣскайте. Тѣ ви залѣгваше той. (Глъчката продължава)

Председателстващъ Н. Шоповъ: (Звъни) Моля Ви се, г. Симеоновъ!

Министъръ С. Стефановъ: Г. г. народни представители! Днесъ българската държава и цѣлиятъ български народъ сѣ сериозно загрижени за утешния денъ, и азъ се чужда на куража на тѣзи (Сочи сговористите), които могатъ днесъ да се гаврятъ и да възражаватъ на истини, които сѣ само пълни истини. (Бурни ржкоплѣскания отъ мнозинството) Азъ се чужда — още веднѣжъ повтарямъ — на куража и на безочиято, което се проявява отъ онѣзи, които докараха България до днешното положение. (Бурни ржкоплѣскания отъ мнозинството)

С. Омарчевски (з): Които я опростахте. (Глъчка)

Председателстващъ Н. Шоповъ: (Звъни)

А. Пиронковъ (д. сг): Това не сѣ аргументи, г. министре!

Д. Апостоловъ (д. сг): Нека се чуе въ Женева за това говорене.

Т. Кънчевъ (д. сг): Малко бромъ вземете, г. министре!

Председателстващъ Н. Шоповъ: (Звъни) Моля, г. Кънчевъ!

Министъръ С. Стефановъ: Г. г. народни представители! Единъ отъ голѣмите въпроси, който има голѣмо социално значение и който трѣбва да бѣде много добре обясненъ, е въпросътъ за пенсията. Защото въ днешно време, когато се правятъ толкова усилия, за да може народътъ по-спокойно да изживѣ този периодъ, който преживяваме, едно погрѣшно или едно непълно обяснение на въпросите внася известни настроения, които сѣ опасни. Тѣзи настроения трѣбва да се разведятъ, въпроситъ трѣбва да се обяснятъ. Не може да се остави днесъ да се създаватъ погрѣшни настроения въ българското общество, въ българския пенсионеръ, въ българския чиновникъ, че той може да получи повече отъ това, което дава настоящиятъ законопроектъ. Може да се желае да се даде много повече, може да е справедливо да се даде много повече, всичко това е много хубаво, но финансовитъ възможности на България днесъ далечъ не позволяватъ и това. Отъ социално гледище, отъ гледище на моралъ, отъ гледище на изпълнение на единъ голѣмъ дългъ на държавата къмъ своите вчерашни, и днешни, и утешни служители ние не можемъ да решимъ задачата само сѣ огледъ на днешните финансови възможности. Ние я решаваме много по-широко, за да дадемъ възможностъ и въ тази областъ да се възстанови едно спокойствие за из-

вестно време, и малко по-късно, когато съ усилията, които се полагат за здравяването на държавата — което ще тръбва да стане и тоя въпрос пакъ ще похлопа наново — да бъде тя приготвена да му даде едно по-правилно, по-основно и по-радикално разрешение. Много лесно е да се желае повече, много лесно е да се упрѣква, че въпросътъ не билъ се решавалъ радикално, но ако ние ви кажемъ въ какво положение се намиратъ финанситъ на българската държава, какви сѫ нейнитъ възможности, какви сѫ нейнитъ нужди, кои сѫ отъ по-голъмо и по-малко значение интереси, които държавата има да задоволява, и ако бихме даже поставили на първо мѣсто интереситъ на чиновници и пенсионери, тогава вне ще видите, че далечъ не можемъ дори половината да дадемъ отъ това, което даваме днесъ. Азъ искамъ тукъ да подчертая, че това, което прави днешното правителство съ този законопроектъ, съ който ви е сезирало, е много повече отъ възможноститъ, но прави го, защото държи смѣтка за социалното и морално значение на въпроса и за авторитета на държавата, който трѣбва да се пази, както и за довѣрието днесъ и утре на чиновници и пенсионери къмъ държавата, което довѣрие не бива да се накрѣнява. Държавата не може да бъде мащеха на ония, на които тя използва услугитъ въ по-голъмата частъ отъ времето на тѣхния животъ.

Правото на пенсия е осветено отъ конституцията, като размѣрътъ не е установено задължение на държавата. Установено е само задължението на държавата да плаща пенсия. При многото измѣнения на закона за пенсиятъ въ миналото, въ единъ случаи размѣритъ на заваренитъ пенсии сѫ били ревизирани, въ други сѫ оставали смѣтитъ. Много ясно е текстътъ на чл. 166 отъ конституцията. Той казва, че на държавния чиновникъ трѣбва да му се плаща пенсия, а какъвъ ще бъде нейниятъ размѣръ, не казва. Нѣма прокаранъ единъ принципъ, който последователно да се застъпва въ всички закони за пенсиятъ: създаване на фондъ, върху базата на едно правилно математическо изчисление, който съ постѣпленията си да плаща пенсиятъ, и никога за държавата да не настѣпи моментъ, въ който тя ще трѣбва да ги плаща. Но, казахъ и повтарямъ: отъ онязи моментъ, въ който дойде инфлацията, пенсионниятъ фондъ се стопи и затова, даже и смѣтката да бѣше правилна, неминуемо трѣбваше да дойдемъ до днешното положение.

Г-да! Азъ нѣма да си служа съ много цифри, защото смѣтамъ, че това е излишно. Ще ви дамъ само нѣколко, колкото да поясня мисълта си. Нѣма да вземамъ при сравнението предъ видъ цифритъ, които имамъ за положението на фонда преди войната. Ще взема само тѣзи отъ инфлацията насамъ. А тѣзи цифри ни показватъ следното. До 1926 г. — това е характерно и азъ искамъ да го подчертая — приходитъ на фонда сѫ били по-голъми, а разходитъ по-малки. Така: въ 1919 г. приходътъ на пенсионния фондъ е билъ 21.779.113 л., а разходътъ — 8.319.769 л.; въ 1920 г. приходътъ е билъ 30.755.574 л., а разходътъ — 9.269.957 л.; въ 1922 г. приходътъ е билъ 106.154.684 л., а разходътъ — 47.747.807 л.; въ 1923 г. приходътъ е билъ 113.799.895 л., а разходътъ — 40.141.113 л. Отъ 1924 г., вследствие на това, че презъ 1923 г. заплатитъ се увеличиха до единъ размѣръ, които отговаряха на индекса на скѣпотията, може да става едно правилно сравнение на цифритъ. Въ 1924 г. приходътъ е 173.058.198 л., а разходътъ — 82.692.804 л.; въ 1925 г. приходътъ е билъ 183.763.544 л., а разходътъ — 104.068.601 л.; въ 1926 г. приходътъ е билъ 407.351.295 л., а разходътъ — 383.828.963 л.

Ще спра до тукъ, за да дамъ обясненията си. Всичкитъ обяснения и критики, които се направиха отъ тази страна (Сочи лѣвицата), се направиха съ скритата тенденция да се изкара — безъ да се казва открито — че пенсионниятъ фондъ е изяденъ не затова, защото въ 1926 г. се внесе голяма аномалия въ закона за пенсиятъ и се даде възможностъ за единъ чрезмѣрнъ използвания — това самитъ цифри го потвърждаватъ — а че това се дължи на общи причини, на първо мѣсто, на спаденото на лева отъ войната насамъ, на второ мѣсто на всички онѣзи уволнения на чиновници, станали главно въ армията, по известни вамъ причини, и, на трето мѣсто, на всички ония промѣнливи се условия, които предизвикаха едно масово, съвсемъ различаващо се отъ онова, въ миналото, напускане на чиновници, които отидоха да търсятъ своята прехрана въ частна работа. Тѣзи три причини, г. г. народни представители, съществуваша само въ периода отъ 1919 до 1923 г., най-много до 1924 г. Всѣки, който би поддържалъ, че тия три причини съществуватъ и отъ

1924 г. нататъкъ, той само иска да извъртва фактитъ и да търси оправдание за своята теза.

Въ 1926 г. пенсионниятъ фондъ има приходъ 407.351.295 л. и разходъ — 383.828.963 л. До тая година, въпрѣки наличността на тѣзи три изключителни причини, които изтъкнахъ преди малко, фондътъ е нарастналъ на 537.890.256 л. наличностъ. Отъ 120 милиона златни лева, стопени въ книжни, колкото е билъ презъ 1919 г., фондътъ презъ аномалното време следъ войната, до 1926 г., нараства на 537.890.256 л. Има ли по-ясно доказателство, г. г. народни представители, за онова, което азъ следъ малко ще ви обясня въ подробности, и може ли да се оспорва фактътъ, който се подкрепя отъ безспорни цифри, че фондътъ фалирва и държавата дава за пенсия още толкова, колкото дава фондътъ само следъ 1926 г.? Какъ можа, г. г. народни представители, презъ ненормалнитъ години отъ 1919 до 1926, или по-точно до 1924 г., фондътъ да нарастне отъ 120 милиона на 537 милиона лева, въпрѣки наличността на туй масово уволнение на чиновници, въпрѣки наличността на туй масово напускане на чиновници, въпрѣки наличността на всички други причини, които преди малко посочихъ? Има ли нужда отъ по-други аргументи и доказателства, освенъ тѣзи цифри, касателно нарастването на фонда, нарастването на приходитъ и разходитъ му, нарастването чистото на пенсионеритъ отъ които цифри се вижда, че въпрѣки всичко, фондътъ до 1926 г., както казахъ, е нарастналъ на 537 милиона лева? Има ли нужда отъ обяснения по единъ въпросъ, който е тѣй ясенъ и тѣй очевиденъ?

Какво става отъ 1926 г. насамъ? Отъ 1926 г. насамъ фондътъ е вървѣлъ така:

Презъ 1927/1928 г. приходи — 416 милиона лева, разходи 672 милиона лева. Преди измѣнението на закона за пенсиятъ презъ 1926 г. разходътъ на фонда е билъ 383 милиона лева, а следъ измѣнението — 672 милиона лева.

А. Аврамовъ (з): „Со кротце, со благо!“ (Смѣхъ)

Министъръ С. Стефановъ: Презъ 1928/1929 г. приходи 696 милиона лева, разходи 682 милиона лева. Фондътъ вече се намалява на 295 милиона лева.

Въ 1929/1930 г. приходи — 755 милиона лева, разходи 751 милиона лева. Фондътъ достига 299 милиона лева.

Въ 1930/1931 г. приходи 784 милиона лева, разходи 757 милиона лева. Фондътъ става 325 милиона лева.

Въ 1931/1932 г. приходи — 680 милиона лева, разходи 920 милиона лева. Дефицитъ — 370 милиона лева. Фондътъ е погребанъ вече напълно. Оставатъ отъ него само 121 милиона лева заемъ и 30 и нѣколко милиона лева заемъ на общинитъ.

Отъ 1929 г. до 1931 г., както виждате, фондътъ върви надолу. Трѣбва да добавя и цифритъ, които не сѫ вписани тукъ. Презъ последнитъ три години държавата е дала на пенсионния фондъ: първата година 120 милиона лева, втората — надъ 150 милиона лева, а за текущата финансова година, за изплащане пенсиятъ за последното тримесечие, държавата е дала 380 милиона лева. Какво означава това? Това означава, че следъ 1926 г., при една правилна прогресия на увеличаване на фонда спрямо предшествуващитъ години — пакъ презъ режима на Сговора, когато намалението на фонда не се е почувствувало силно следъ измѣнението на закона за пенсиятъ презъ 1924 г. — изеднѣжъ днесъ ние се намираме предъ напълно изчерпанъ пенсионенъ фондъ, като при това и държавата е дала повече отъ 600 милиона лева. Това означава, че измѣнението на закона за пенсиятъ въ 1926 г. е причинило една загуба на държавното съкровище — прѣко, чрезъ даванитъ отъ нея помощи, и косвено на самия фондъ — единъ милиардъ и сто милиона лева. (Рѣжкоплѣскания отъ мнозинството)

Има ли нужда, г. г. народни представители, отъ другъ аргументъ, за да подкрепя мисълта си, че измѣнението на закона за пенсиятъ въ 1926 г. е дѣло на едно правителство, ...

Т. Тонковъ (д): „Преди всичко България!“

Министъръ С. Стефановъ ... което не е вложило въ това свое дѣло нито за сантимъ разумъ, нито за сантимъ смѣтка, нито за сантимъ предвидливостъ, нито за сантимъ чувство на отговорностъ за последицитъ? (Продължителни рѣжкоплѣскания отъ мнозинството)

А. Ляпчевъ (д. ср): Г. министре! (Силно тропане по банкитъ на мнозинството и викове „долу!“)

Председателстващ Н. Шоповъ: (Звъни)

А. Ляпчевъ (д. сг): Вие на колко ще смъкнете пенсионния фондъ? (Тропането и виковетъ „долу“ продължаватъ)

Председателстващ Н. Шоповъ: (Звъни) Моля, г-да!

А. Ляпчевъ (д. сг): На колко ще смъкнете пенсионния фондъ? (Тропането продължава)

Председателстващ Н. Шоповъ: (Звъни)

А. Ляпчевъ (д. сг): Тропането не е аргументъ. Кажете на колко ще смъкнете вие фонда. (Тропането и виковетъ „долу“ продължаватъ)

Председателстващ Н. Шоповъ: (Звъни)

Министър-председател Н. Мушановъ: Ще Ви кажемъ, г. Ляпчевъ.

Министър д-ръ А. Гиргиновъ: Смътката е ясна. Сега ще я чуете много добре.

А. Пиронковъ (д. сг): Вие на колко ще намалите фонда? Ако управлявате 5 години, ще платите два милиарда и половина на пенсионеритъ.

Председателстващ Н. Шоповъ: (Звъни) Моля.

Министър С. Стефановъ: Моля ви се, г-да! Азъ ви слушамъ съ внимание.

А. Буровъ (д. сг) Никой не е обиждалъ така, както Вие обиждате. Това е речъ на демагогъ, не речъ на финансовъ министъръ.

Министър С. Стефановъ: Нѣмаше по-демагогска речъ отъ речта на Петко Стайновъ.

Министър д-ръ А. Гиргиновъ: Да. Нѣмаше по демагогска речъ отъ речта на Петко Стайновъ.

Министър С. Стефановъ: Каква демагогия?

А. Ляпчевъ (д. сг): Азъ искамъ само да подсиля Вашитѣ думи: кажете на колко ще намалите вие пенсионния фондъ. (Тропане по банкитѣ отъ земеделцитѣ)

А. Пиронковъ (д. сг): Тропането е вашиятъ аргументъ. Нѣмате други аргументи, а тропате съ крака и рѣце.

А. Ляпчевъ (д. сг): Нека си тропатъ. Знае се кой тропа съ крака.

Д-ръ Г. М. Димитровъ (з): (Къмъ А. Пиронковъ) Не дейте приказва Вие за аргументи, защото ще обърнемъ погледа си къмъ Плевенъ. Не Ви е срамъ! Ще видимъ Вашитѣ грабежи въ Плевенско.

Председателстващ Н. Шоповъ: (Звъни) Моля, г. Димитровъ.

Д-ръ Г. М. Димитровъ: (Къмъ А. Пиронковъ) Знаемъ какви бѣха вашитѣ аргументи, за да се държите навластъ.

Т. Кънчевъ (д. сг): Много весело, г. Гиргиновъ!

Министър д-ръ А. Гиргиновъ: На Васъ нѣма да давамъ смѣтка. Запазете човѣшкия си образъ.

Т. Кънчевъ (д. сг): Побѣснѣхте!

Министър д-ръ А. Гиргиновъ: Вие побѣснѣхте, защото не искате да слушате една речъ спокойно.

Д-ръ Г. М. Димитровъ (з): Какъ ще слушатъ съ спокойствие, когато тѣхнитѣ аргументи бѣха револверътъ и пушката?

Председателстващ Н. Шоповъ: (Звъни)

Министър С. Стефановъ: Г. г. народни представители! Азъ разбирамъ нервозността на тия господа отъ тукъ (Сочи сговориститѣ), много ясно я разбирамъ, защото сега, съ този поводъ, съ законопроекта за пенсиитѣ, се

започва вече периодътъ, когато предстои да бѣде обяснено на българския народъ тежкото положение на страната — причина за което сѣ тѣ — . . .

Д-ръ Г. М. Димитровъ (з): И което 8 години сѣ крили.

Министър С. Стефановъ: . . . и да бѣде обяснена оная сатанинска политика, която се води отъ тѣхната преса (Бурни ржкоплѣскания отъ мнозинството), за да създаватъ всрѣдъ българския народъ настроение, че всичкитѣ стопански и финансови злини въ тази нещастна страна се дължели на некадърността на днешния режимъ, презъ времето на който започватъ да се разбулватъ нѣщата. Азъ ви разбирамъ много добре, но вие трѣбва да имате търпение, г-да, и да слушате съ внимание истината.

А. Ляпчевъ (д. сг): Не оспорвамъ нищо Ваше, но питамъ: Вие на колко сте намалили фонда? (Тропане и виковете „долу!“ отъ мнозинството)

Председателстващ Н. Шоповъ: (Звъни) Г. Ляпчевъ! Моля Ви се. Вие поне дайте примѣръ на толерантностъ.

А. Ляпчевъ (д. сг): Г. председателю! Азъ мисля, че въ единъ Парламентъ, за уяснение на известни работи, може да се иска обяснение отъ министъра. (Тропане по банкитѣ отъ мнозинството)

Председателстващ Н. Шоповъ: (Звъни) Моля, говори г. министърътъ и азъ Ви моля да го слушате.

Министър С. Стефановъ: Азъ отговарямъ на Вашето предизвикателство, г. Ляпчевъ. Ако Вие ме предизвикате, азъ ще Ви отговоря и Вие ще понесете последиците. (Пререкания между сговористи и земеделци)

Д-ръ Г. М. Димитровъ (з): Вие ги събаряхте отъ трибуната.

Д. Апостоловъ (д. сг): Апострофи винаги сѣ позволени. Питайте г. Мушановъ.

Министър С. Стефановъ: Г. г. народни представители! Ако е ясно, че въпрѣки всички пертурбации, които преживѣ българската държава, въпрѣки войни, въпрѣки други вътрешни сътресения, които преживѣхме до 1926 г., ако е ясно, казвамъ, че въпрѣки всичко това можеше да се поддържа единъ фондъ по пенсиитѣ за изслужено време, какъ да нѣма нужда, г. г. народни представители, да бѣдатъ обяснени въ подробности всички онѣзи аномалии, които сѣ били вложени въ закона отъ 1926 г., който се отмѣнява съ сегашния законопроектъ? Не е важно само да се изнесатъ цифритѣ и да се каже къде е стигналъ фондътъ. Важното е, същественото е, като разглеждаме всичкитѣ недѣзи, всичкитѣ неразрешени въпроси, непълноти на тоя законопроектъ, които и азъ признавамъ, трѣбва да разгледаме и трѣбва да ни бѣде ясно, на българското общество, и на българскитѣ пенсионери, и на бъдещитѣ такива, какъ именно, по какъвъ начинъ е станало изчерпването на фонда, което азъ изразихъ въ цифрата надъ милиардъ лева? Г-нъ Петко Стайновъ изпадна въ голѣма демагогия. Понеже г. Буровъ ми каза, че моята речъ била речъ на демагогъ, азъ ще кажа, че г. Петко Стайновъ още въ началото започна съ демагогия, каквато никой досега още въ този Парламентъ не е вършилъ. Той вложи въ устата на г. Аврамъ Аврамовъ думитѣ, че Земледѣлскитѣ съюзъ билъ по принципъ противъ пенсиитѣ — нѣщо, което г. Аврамъ Аврамовъ не е казалъ. Г. Петко Стайновъ се помѣчи да обясни, че причинитѣ, за да дойде фондътъ до туй положение, сѣ все ония общи причини, съ които извиняваме всички нещастия въ страната и вънъ отъ нея. Има и общи причини, има и специфични причини и всички тия специфични причини трѣбва да бѣдатъ обяснени. Защото не може да бѣде оставено въ днешното болно време да се създаватъ тия погрѣшни настроения, които се отразяватъ зле върху спокойствието на страната; не може да се спекулира съ едно болно положение, за което по никой начинъ не сме виновни ние, които сме го наследили, а ония, които го оставиха. (Ржкоплѣскания отъ мнозинството) Г. Петко Стайновъ, като считаше, че било излишно да се внася този законопроектъ като новъ, за да подчертае неговото несъвършенство, каза: „Едни и сѣщи хора, г. г. народни представители, правиха и миналия законъ и сегашния законопроектъ“. Нека ме извини г. Петко Стайновъ. Нѣма защо да оскърбяваме господата, които сѣ правили и вчерашния законъ, които сѣ правили и днешния законопроектъ:

всички тѣ, които участвуватъ въ комисията, сѣ вещи хора, много добре си разбиратъ работата, но чакайте да видимъ каква бѣше ролята на общественника, на отговорния управникъ въ създаването на тоя законъ. Г. Стайновъ върази оня денъ на единъ отъ господата отъ земеделската група: „Мълчи, ти не си юристъ“. Нима всички трѣбва да бждемъ непременно юристи, за да можемъ да правимъ закони? (Ржкоплѣскания отъ мнозинството) Или да можемъ да ги тълкуваме?

Д-ръ Г. М. Димитровъ (з): Туй се отнася за Ляпчевъ!

А. Ляпчевъ (д. сг): Азъ не съмъ адвокатъ.

А. Аврамовъ (з): Тѣ, (Сочи сговориститѣ) юриститѣ, създадоха законъ — баща отъ синъ да се отрече.

Министъръ С. Стефановъ: На всѣки случай, г. Петко Стайновъ се помъчи да направи една косвена защита на закона за пенсиитѣ отъ 1926 г. по единъ много недостоеенъ начинъ: той искаше да стовари отговорността върху хората, които сѣ работили закона. Ние не можемъ да знаемъ какви бѣха мненията на всички ония, които сѣ участвали въ комисията по изработването на тоя законъ. А има ли нужда да ви кажа, че едно голѣмо множество народни представители презъ това време бѣше на друго мнение; има ли нужда да ви изнасямъ всички протести и бележки, които се правѣха тогава, както и да ви чета много писмени мнения и предупреждения, които сѣ давали отъ нѣкои членове на комисията и специално отъ актюеритѣ — на които г. Стайновъ се позовава въ своитѣ изчисления — че фондътъ следъ 2—3 години ще бжде изчерпанъ? Какъ можеше тогава, г. г. народни представители, да бжде решенъ така въпросътъ и какъ може да бжде оставена необяснена тая тъмна страница отъ миналото управление на едно безчувствие и на липса на отговорност, която засѣга интереситѣ на българската държава съ надъ единъ милиардъ лева? Азъ не разбирамъ, какъ можемъ да бждемъ толкова широки и да считаме, че законътъ отъ 1926 г. е единъ такъвъ малък фактъ, че нѣма нужда отъ едно обширно обяснение? Азъ не виждамъ по-голѣмъ фактъ; азъ го смѣтамъ за единъ много голѣмъ фактъ и по съдържание. Той е голѣмъ и по моралната си страна. Азъ сега ще поясня, къде именно се крие тя. Въ миналото азъ съмъ застъпвалъ тукъ често пѣти становището, че безгрижието, въ което живѣеше бившето правителство, е престъпни, че липсваше у него елементарно чувство на отговорност за разхищенията, които вършеше, за неговата безсистемностъ и че ние неминуемо ще стигнемъ до тукъ, докѣдето сме стигнали. Както въпросътъ за пенсиитѣ, така и много други голѣми въпроси — за които ще имаме случай да говоримъ — по които се искатъ реформи отъ днешното правителство, въпроси, които не ни даватъ възможностъ да дишаме, които не ни даватъ възможностъ да работимъ, а се чудимъ по какъвъ начинъ да кърпимъ, по какъвъ начинъ да свързваме двата края, сѣ резултатъ на едни подобни действия. Откъде нахѣде намѣсватъ тукъ ония господа, които сѣ дали трудъ и сѣ работили закона отъ 1926 г., когато въ тоя законъ има постановления и специално постановленията на чл. 15, ако не се лъжа, за опредѣление размѣра на пенсията, върху което постановление, г. г. народни представители — нека се запомни — ежегодно респективното отдѣление въ своитѣ доклади е подчертавало, че ако то продължи, пенсионенъ фондъ нѣма да имаме. И азъ питамъ, г. г. народни представители, при всички тия съзнателно вмъкнати постановления въ тѣхния законъ отъ 1926 г., за да се поставятъ държавнитѣ срдѣства въ партийна услуга, въ услуга на управлението („Позоръ“). Ржкоплѣскания отъ мнозинството), какъ можемъ да наречемъ ние туй действие, какъ можемъ ние леко да го преминемъ, и какъ могатъ да се надсмиватъ отъ тамъ надъ такъвъ единъ печаленъ фактъ отъ миналото управление, каквито факти има още много, които сѣ докарвали днешното печално положение — българскиятъ народъ да изпадне въ отчаяние и недовѣрие къмъ държавата?

К. Желевъ (д): (Сочи А. Ляпчевъ) Той е сериозенъ държавенъ мъжъ!

А. Ляпчевъ (д. сг): Когато министърътъ ми каже на колко той е намалитѣ разходитѣ за пенсиитѣ, тогава ще му кажа bravo. Всичко друго е празна приказка.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: (Звъни)

К. Желевъ (д): (Къмъ А. Ляпчевъ) Това показва, че Вие нѣмате срамъ, когато се смѣете.

Нѣкой отъ земеделцитѣ: Той се върна възобновенъ!

Министъръ С. Стефановъ: Г. г. народни представители! Какви по-важни постановления има въ закона отъ 1926 г. и какъвъ бѣше моментътъ въ 1926 г., когато се прие този законъ? Разбирамъ и мога да си обясня всичко, ако бѣше въ едно съвсемъ друго време, а не това, което бѣше въ 1926 г., преди заемитѣ, когато всички знаемъ какво бѣше положението на Народната банка, когато по шестъ месеца не се плащаха платежни заповѣди, когато по три месеца не се плащаха заплати.

А. Ляпчевъ (д. сг): Кога, въ 1926 г.?

Министъръ С. Стефановъ: Всички ще си спомните, че преди заемитѣ, преди бѣжанския заемъ — цифритѣ сѣ налице, нѣма защо да ги цитирамъ и да доказвамъ едно положение тѣй ясно, както е ясно онова, което ви казахъ за единъ милиардъ и стотѣ милиона лева, ...

А. Ляпчевъ (д. сг): Г. Стефановъ! Вие твърдите ли, че отъ заемитѣ сѣ плащани заплати? Прочетете договоритѣ. Контроль има. Вие не знаете какво приказвате.

Д-ръ Г. М. Димитровъ (з): Вие не сте знаели какво сте вършели.

Министъръ С. Стефановъ: Никой не ви говори, че отъ заемитѣ трѣбва да се плащатъ пенсии. Моята мисль е, че когато държавата е била въ такава положение и сте търсили заемъ, вие сте приели единъ законъ за разхищение на държавни срдѣства, какъвто нѣма никѣде.

А. Ляпчевъ (д. сг): Ние сме гласували законъ такъвъ, какъвто сега вие гласувате. (Тропане отъ мнозинството)

Г. Говедаровъ (д. сг): Г. председателю! Влѣзте въ ролята си, обуздайте вашето болшинство.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: (Звъни) Г. г. народни представители! Никой нѣма право да прекъсва г. министра, който защитава своя законопроектъ. Ако г. Ляпчевъ го прекъсва, то е затава, защото приказва, безъ да е взелъ думата отъ председателството. Моля ви, г. г. народни представители, да слушате г. министра — който не желае да го слуша, да си излѣзе.

А. Капитановъ (з): Г. председателю! Предупредете не насъ, а г. Ляпчева.

Министъръ С. Стефановъ: Г. г. народни представители! Ако съ всичкитѣ измѣнения въ миналото на закона за пенсиитѣ се е прокарвала тенденцията на едно постепенно увеличаване на годишнитѣ за изслужено време и на възрастта, азъ не мога да си обясня съ какво се оправдава законътъ за пенсиитѣ отъ 1926 г. Съ него не е могло да се коригира положението, напротивъ, фактически е станало по-лошо за самия пенсионенъ фондъ. Какви интереси налагаха измѣнението на закона въ 1926 г., което е причина за изчерпването на фонда? Ако въ измѣненията на закона отъ преди войнитѣ личи систематично тенденцията на увеличаване прослуженитѣ години за добиване право на пенсия — 20 години при уволнение и 25 години при напусчане по собствено желание — какъ е могло въ измѣнението на закона въ 1926 г. да бждатъ намалени тѣзи години косвено? Какъ е могло, г. г. народни представители, покрай даряването на години за военниѣ чинове да се даряватъ такива и на всички други чиновници? Съ какво може да се оправдае това? Какъ е могло, г. г. народни представители, следъ 15-годишна служба да бждатъ уволнявани чиновници и да получаватъ пенсия? Какъ е могло най-сетне да се допусне въ чл. 15 на закона за пенсиитѣ отъ 1926 г., щото пенсията да се опредѣля върху заплатата, която лицето е получавало въ момента на уволнението му? Какъ е могло, г. г. народни представители, да се възприеме, щото върху заплатата отъ шестѣтѣ последни изслужени години да се изчислява пенсията, за да могатъ да се нагаждатъ всички, които сѣ на служба, да заематъ въ последнитѣ години по-високи служби, съ по-голѣми заплати, за да получаватъ голѣми пенсии, отговарящи на утроенитѣ имъ удръжки?

П. Попивановъ (з): (Къмъ сговориститѣ) И това ли е демагогия?

Председателствуващъ Н. Шоповъ: (Звъни)

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Това е законътъ отъ 1921 г. Моля Ви се, Вие не го познавате!

Министър С. Стефанов: Г. Пиронков каза: какъ е могла тази държава...

Г. Т. Данаилов (д. сг): Дайте да прочетемъ закона, за да видите, че законътъ отъ 1926 г. повтаря старото законоположение. Ако ще говорите, говорете тъй, както е въ закона.

Министър Д. Гичевъ: Споредъ вашия законъ, г. професоре, единъ фелдфебелъ, членъ на постоянна комисия, получава по-голяма пенсия отъ бившъ началникъ, полковникъ. Такива глупости само по вашия законъ отъ 1926 г. може да има. (Ръкоплъскания отъ мнозинството).

Г. Т. Данаилов (д. сг): Можете да ръкоплъскате колкото искате, но не познавате въпроса.

И. Василевъ (з): А вие отъ много познаване докарахте фонда до този редъ.

Г. Т. Данаилов (д. сг): Азъ пенсия нѣмамъ, макаръ да съмъ служилъ 16 години на държавата.

Министър С. Стефановъ: Г. Пиронковъ, ораторътъ отъ Демократическия сговоръ самъ казва: „Какъ е могла, г. г. народни представители, държавата да си позволява този луксъ“ — това сж буквално думитъ му — „за да може да се изсмуче фондътъ тъй скоро съ тия постановления, които сж прокарвани въ закона?“

А. Пиронковъ (д. сг): Това сж правила всички правителства отъ създаването на фонда.

Председателстващъ Н. Шоповъ: (Звъни)

Министър С. Стефановъ: Не сж го правила всички правителства. Най-сетне трѣбва да се разсѣ веднѣжъ-завинаги една лъжа, която иска да се втѣлпи на българския народъ — че всички правителства сж вървѣли все изъ този пътъ. (Ръкоплъскания отъ мнозинството) Това не е вѣрно. Никое друго правителство не е търгашествувало съ сръдствата на България тъй, както това, което ние замѣстихме. (Ръкоплъскания отъ мнозинството)

А. Неновъ (раб): Вие вървите по тѣхния пътъ.

Министър С. Стефановъ: Въ какво сж виновни актюеритъ и членовѣтъ на комисията по изработване закона за пенсиятъ, че върху сръдната заплата отъ шесттъ последни години се изчислява пенсията и на всичко отгоре — взема се заплата въ момента на уволнението? Има ли нужда да бждемъ юристи, има ли нужда да бждемъ актюери, има ли нужда да бждемъ специалисти, за да можемъ да разберемъ тази проста и ясна истина, че това е едно облагодетелствуване? Това е обиръ. (Ръкоплъскания отъ мнозинството)

Т. Кънчевъ (д. сг): Изтървали сте си нервитъ!

Министър С. Стефановъ: Азъ ще си дамъ нервитъ за България.

Т. Кънчевъ (д. сг): За демагогията ги давате.

Председателстващъ Н. Шоповъ: (Звъни) Моля, г. Кънчевъ!

Министър С. Стефановъ: Имате суратъ да приказвате още! Наведете си главата и слушайте! Вие, които сте дигали ръка за всички тия аномалии, наведете си главата! (Ръкоплъскания отъ мнозинството)

Т. Кънчевъ (д. сг): Малко повече дисциплина на нервитъ, г. министре!

Председателстващъ Н. Шоповъ: (Звъни)

М. Бечевъ (д): Твоитъ нерви сж изтървани, твоето тупе е голямо. Въ 8 години натрупа богатства. Безсрамникъ!

Председателстващъ Н. Шоповъ: (Звъни) Моля, г. Бечевъ!

Т. Кънчевъ (д. сг): Такива ли Ви сж аргументитъ — да оксърбявате?

А. Кантарджиевъ (д): Тѣ сж много по-силни отъ твоитъ аргументи. Телѣрва ще ги чуешъ.

Председателстващъ Н. Шоповъ: (Звъни) Моля ви се тишина, г-да!

Министър С. Стефановъ: Какъ е могло, г. г. народни представители, да се създадатъ постановления като това на чл. 15, щото пенсията да се изчислява върху сръдната заплата, получавана презъ последнитъ 6 години на службата, за да се обърне българската държава на една фабрика за пенсионери? Какъ е могло да се допусне това — хиляди пенсионери да се връщатъ отново на служба и да служатъ 5 дена дори, кой месецъ, два, три, шестъ, само за да си удвоятъ пенсията?

Азъ се чудя какъ г. Стаиновъ имѣ куража, имѣ смѣлостта да оправдава недѣлитъ на тѣхния законъ съ дейността на членовѣтъ на комисията, повечето отъ които сж дали своитъ предупреждения писмено по всички тия аномалии, които азъ ви изтъквамъ сега и които аномалии дадохъ възможностъ да се изтърнатъ отъ пенсионния фондъ и отъ държавата милиарди лева, за които азъ ви говорихъ, и днесъ да не можемъ да се върнемъ по никой начинъ даже до онова положение, което съществуваше до 1926 г.!

А. Капитановъ (з): (Къмъ сговориститъ) Това не е ли истина?

А. Ляпчевъ (д. сг): Той (Сочи министра на финанситъ) не казва какво той прави, защото той подражава сжщото.

Министър С. Стефановъ: Това е единъ фактъ отъ многото факти, каквито често е искалъ отъ мене бившиятъ министър-председателъ г. Ляпчевъ. Той казваше: „Дайте ми факти“. Факти? Ето най-сетне азъ му давамъ единъ фактъ: днешна България следъ тѣхното управление. Това е голѣмиятъ фактъ. (Ръкоплъскания отъ мнозинството)

Г. Т. Данаилов (д. сг): И цѣлиятъ свѣтъ, следъ нашето управление!

А. Ляпчевъ (д. сг): Г. Стефановъ! Въ Франция пенситъ сж 7 пѣти увеличени. (Тропане по банкитъ отъ мнозинството) Това нѣма да ви оправдае. (Тропането по банкитъ продължава)

Г. Т. Данаилов (д. сг): Това е днешна България!

Министър-председател Н. Мушановъ: Г. г. народни представители! Говори министърътъ на финанситъ. Азъ искамъ моятъ уважаемъ бившъ другаръ г. Ляпчевъ да държи поведението, което ние, опозицията, нѣкога държахме отъ това мѣсто. (Сочи банкитъ на опозицията. Ръкоплъскания отъ мнозинството. Възражения отъ сговориститъ) Когато министъръ говорѣше, ние всички търпѣхме.

Отъ сговориститъ: А-а-а! (Смѣхъ)

Г. Т. Данаилов (д. сг): Никога не си държалъ такова поведение.

Председателстващъ Н. Шоповъ: (Звъни)

Министър-председател Н. Мушановъ: Искамъ да ви дамъ урокъ да се научите, защото ако вие не искате да зачитате министритъ, когато говорятъ, тогава — разберете — никой нѣма васъ да слуша.

Г. Т. Данаилов (д. сг): Ще има кой да ни чуе. Следъ 5 години ще видите кжде е народътъ. Бждете спокойни!

Отъ мнозинството: Ей!

Министър-председател Н. Мушановъ: (Къмъ сговориститъ) Г. г. народни представители! Моля ви да държите вие повече нервитъ си, отколкото всички други. Дръжте нервитъ си, защото има други, на които нервитъ може да сж по-разслабени отъ белитъ, които сж наследили отъ васъ, и не могатъ да се въздържатъ. (Ръкоплъскания отъ мнозинството)

А. Ляпчевъ (д. сг): Азъ апелирамъ къмъ г. министър-председателя, който прави единъ апелъ къмъ мене, да ми се даде думата да се обясня съ него. (Тропане по банкитъ отъ мнозинството и викове „долу“)

Председателстващъ Н. Шоповъ: (Звъни) Г. Ляпчевъ! Нѣмате думата!

А. Ляпчевъ (д. сг): Понеже г. министър-председателътъ отпрати единъ апелъ къмъ мене, азъ искамъ да ми се даде думата, за да се изясня съ него. Само това ис-

камъ. (Тропане по банките отъ мнозинството) Голѣмъ въпросъ е да се знае кое е парламентарно и кое не е. Когато единъ министъръ говори невѣрни работи, всѣки депутатъ има правото да му зададе въпроси. (Тропане по банките отъ мнозинството и викове „долу“) Кажете Вие, г. Мушановъ! Вие мълчите! Значи, не го одобрявате.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: (Звъни) Г. Ляпчевъ! Нѣмате думата. Г. стенографи! Нѣма да бележите това, което говори г. Ляпчевъ.

Нѣкой отъ мнозинството: (Казва нѣщо)

А. Ляпчевъ (д. сг): Азъ тебе не питамъ, господине! Азъ питамъ г. министъръ-председателя.

С. Омарчевски (з): Правилникъ има ли или нѣма?

Председателствуващъ Н. Шоповъ: (Звъни) Предупреждавамъ г. г. народните представители, че говори министъръ на България.

А. Ляпчевъ (д. сг): Азъ искамъ думата за лично обяснение.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: (Звъни) Нѣмате думата, г. Ляпчевъ!

А. Ляпчевъ (д. сг): Когато г. министъръ-председателятъ се обръща къмъ мене, азъ имамъ право да искамъ думата, за да му отговоря. (Тропания по банките отъ мнозинството)

Нѣкой отъ земледѣлцитѣ: Нѣма ли квестори, г. председателю?

С. Омарчевски (з): Имаме правилникъ.

А. Бояджиевъ (раб): По отношение на насъ прилагате правилника и ни изключвате!

Председателствуващъ Н. Шоповъ: (Звъни) Моля, г-да, пазете редъ.

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Ние желаемъ да се пази редътъ.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: (Звъни) Г. Данаиловъ! Какво обичате? Азъ Ви питамъ: какво обичате?

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Кого питате?

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Какво желаете?

А. Ляпчевъ (д. сг): Азъ, азъ искамъ думата да отговоря на г. министъръ-председателя, който отправя апелъ къмъ мене. (Тропания по банките отъ мнозинството)

Председателствуващъ Н. Шоповъ: (Звъни) Нѣмате думата! Вие знаете правилника по-добре отъ мене.

А. Ляпчевъ (д. сг): Като нѣмамъ — нѣмамъ. Но той прави апелъ къмъ мене.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: (Звъни) Нѣмате думата!

П. Дековъ (з): Азъ предлагамъ г. Ляпчевъ, . . .

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Нѣмате думата, г. Дековъ! (Глъчка)

П. Дековъ (з): . . . който трѣбва да дава примѣръ въ Парламента, а не да нарушава реда, да бѣде изключенъ.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: (Звъни) Нѣмате думата, г. Дековъ! Г. г. квестори! Приканвамъ ви къмъ изпълнение на вашата длъжностъ.

А. Бояджиевъ (раб): (Сочи А. Ляпчевъ) Г. председателю! Изключете го! (Глъчка)

Председателствуващъ Н. Шоповъ: (Звъни) Моля, тишина!

Министъръ С. Стефановъ: Г. г. народни представители! Отъ обясненията, които ви дадохъ относно аномалиитѣ въ досегашния законъ за пенситѣ, и нѣколкото примѣри,

които ви посочихъ, се вижда по какъвъ начинъ е станало изсмукването на фонда. Какво означаватъ, г. г. народни представители, тѣзи шестъ прослужени години? Тѣ означаватъ — споредъ елементарната математика, да не кажа простата аритметика — пенсионерътъ да получи пенсия три пѣти по-голѣма, отколкото би следвало да получи съ огледъ на вноскитѣ, които е направилъ. Но има български пенсионери, които казватъ: „Дайте ни нашето!“ Ако вземемъ да решимъ задачата така — съ „дайте ни нашето“ — далечъ никой не ще може да получи даже тази пенсия, която се предвижда по този законопроектъ, който сега разглеждаме, въпреки че се използватъ вноскитѣ на ония, които не могатъ да дочакатъ да се пенсиониратъ, защото излизатъ рано отъ служба и тѣхнитѣ вноски оставатъ въ полза на ония, които се пенсиониратъ.

Ето защо нѣма нужда отъ повторно обяснение, че съ прокарания въ сега действащия законъ за пенситѣ принципъ за шесттѣ последни години се цели да се облагодетелствува, да се даде по-голѣма пенсия, далечъ не отговаряща на онова, което може да се поддържа, не съ огледъ да се увеличава фондътъ, но поне да се запази на същото ниво.

Като е тѣй, какъ да таксуваме ние едно такова постановление на закона? Не е ли това едно съзнателно действие за изчерпване фонда и за ощетяване интереситѣ на страната, за ощетяване на българскитѣ финанси?

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Приказки приказвате. Това е едно наложено валоризирание на пенситѣ, както стана съ заплатитѣ въ ваше време.

А. Ляпчевъ (д. сг): Той забравя какво му казахъ — че трѣбва да се занимава съ работи, които му предстоятъ.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: (Звъни)

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Кой е този, който ще иска да се изсуши фондътъ?

Министъръ С. Стефановъ: Не е ли повече отъ очевидно, г-да, . . .

А. Ляпчевъ (д. сг): Съ това унижавате само кредита си.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: (Звъни)

Министъръ-председателъ Н. Мушановъ: Г. Ляпчевъ! Вземете думата на второ четене и си кажете мнението. Недейте постоянно прекъсва министра!

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Ще я вземемъ. Като казва, че предназначено е изчерпанъ фондътъ, ще му кажемъ, че не е правъ.

Министъръ С. Стефановъ: (Къмъ А. Ляпчевъ) Азъ нито веднѣжъ не съмъ прекъсвалъ. Вземете стенографскитѣ дневници и вижте кога съмъ прекъсвалъ. Седнете на мѣстото си и уважайте единъ министъръ на България, когато говори.

С. Омарчевски (з): Него (Сочи А. Ляпчевъ) никой не го е прекъсвалъ.

А. Ляпчевъ (д. сг): (Къмъ министъръ С. Стефановъ) Въпросътъ е, че се занимавашъ съ онова, което не ти е работа.

Министъръ С. Стефановъ: Нищо нѣма да те спаси отъ отговорноститѣ.

А. Ляпчевъ (д. сг): Ти ще се спасишъ! Ти знаешъ какъ ще се спасишъ! Ами че да ти припомнимъ ли? Хайде де!

Председателствуващъ Н. Шоповъ: (Звъни)

Министъръ С. Стефановъ: Какво означава, г. г. народни представители, постановлението на чл. 15 отъ закона за пенситѣ отъ 1926 г., споредъ което при изчислението на пенсията се взема предъ видъ заплатата въ последния моментъ? На каква математика отговаря тази формула? Има ли нужда да се вниква много въ нея, за да можемъ да я преценимъ? Не е ли това сѣщо едно напълно съзнателно ограбване на фонда? — Азъ питамъ математиката да ми отговори, какъ можемъ да таксуваме това: последната заплата въ момента на уволнението, ако ще би тя да е и за петъ дена?

А. Ляпчевъ (д. сг): Г. председателю! Нали ме пита, дайте ми възможност да му отговоря! (Глъчка)

Министъръ С. Стефановъ: Математика ли е това? (Квесторътъ Иванъ п. Рачевъ отива при А. Ляпчевъ и го приканва да седне)

А. Ляпчевъ (д. сг): (Къмъ министъръ С. Стефановъ) Като ме питашъ, дай ми възможност да ти отговоря.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Моля, г. Ляпчевъ!

Министъръ С. Стефановъ: Това математика ли е?

А. Ляпчевъ (д. сг): (Къмъ председателствуващия) Той се адресира къмъ мене, а Вие не ми давате възможност да му отговоря. (Глъчка)

Председателствуващъ Н. Шоповъ: (Звъни) Моля Ви се, господа!

Г. Ляпчевъ! Председателството уважава Вашето мнение, но Ви моли, недейте взема думата, когато не Ви е дадена. То не е въ положение да Ви постави подъ протекцията си, щомъ нарушавате правилника. Председателството ще Ви даде после думата за лично обяснение.

А. Ляпчевъ (д. сг): Отправятъ се въпроси къмъ мене, искамъ думата — не ми я давате. (Възражения отъ мнозинството) Добре тогава, като ми дадете думата за лично обяснение, ще му отговоря.

Д-ръ Г. М. Димитровъ (з): Като дойде въпросъ за изключването Ви, тогава ще отговорите.

А. Ляпчевъ (д. сг): Ами тя е най-лесната работа. Вие ме изключихте вече за два месеца. И министъръ-председателятъ Ви ржкоплъска.

Министъръ-председателъ Н. Мушановъ: Напротивъ, много съмъ доволенъ, че Ви виждамъ тукъ. Бѣше ми мъчно, когато Ви нѣмаше. (Веселостъ)

С. Омарчевски (з): (Къмъ А. Ляпчевъ) Стига толкозъ! Осемъ години сте приказвали!

Министъръ С. Стефановъ: Г. г. народни представители! Практически какъвъ е билъ резултатътъ отъ това постановление за последната заплата?

А. Ляпчевъ (д. сг): Дайте ми думата, ще Ви кажа.

Министъръ-председателъ Н. Мушановъ: Добре. Ще вземете после думата и ще кажете. Азъ нѣма да Ви подложя на ония мъчения, на които бѣхъ подложенъ азъ въ Вашия режимъ. Бѣдете спокойни.

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Браво! Браво! Не позволявашъ никой отъ насъ да говори!

Министъръ-председателъ Н. Мушановъ: Демократически режимъ, демократически кабинетъ — това е то! (Ржкоплъскания отъ мнозинството. Смѣхъ върѣдъ сговориститѣ)

А. Пиронковъ (д. сг): Демократически кабинетъ, който не дава възможност да се говори!

Д-ръ Г. М. Димитровъ (з): Вие не давахте възможност даже да се живѣе въ България, а камоли да се говори.

Министъръ С. Стефановъ: Три заседания наредъ азъ тукъ никого не прекъснахъ. Кажете, кого прекъснахъ въ продължение на три заседания? Кой ораторъ прекъснахъ, макаръ съ една дума?

А. Ляпчевъ (д. сг): Трѣбва да Ви отговоря.

Отъ мнозинството: Е-е-е!

Председателствуващъ Н. Шоповъ: (Силно звъни)

Министъръ С. Стефановъ: Имайте уважение къмъ хората.

А. Ляпчевъ (д. сг): (Възразява. Тропане по банкитѣ отъ мнозинството)

Министъръ С. Стефановъ: (Къмъ А. Ляпчевъ) Имайте уважение къмъ хората. Каквото и да правите, Вие не може да избѣгнете тия обяснения.

А. Ляпчевъ (д. сг): Но Вие ми задавате въпросъ.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Това е начинъ на изразение, г. Ляпчевъ, а не въпросъ къмъ Васъ.

А. Ляпчевъ (д. сг): Да внимава.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: (Силно звъни)

Г. Костовъ (раб): Пуснете кучката на „Процепа“! (Смѣхъ)

Министъръ С. Стефановъ: Азъ, г. Ляпчевъ, не Ви питамъ, но Вие сте свикнали на тази система.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: (Силно звъни) Моля ви се, г-да!

Министъръ-председателъ Н. Мушановъ: Г-да! Истинитѣ нѣма да се покриватъ съ шумъ (Ржкоплъскания отъ мнозинството)

Министъръ С. Стефановъ: Ще ги изнесемъ тогава въ Казиното!

Министъръ-председателъ Н. Мушановъ: Азъ моля за по-прилично държане тукъ, въ Парламента, когато се разисква единъ такъвъ голѣмъ въпросъ и особено когато министърътъ на финанситѣ прави експозе.

А. Ляпчевъ (д. сг): Той ми задава въпросъ

Министъръ-председателъ Н. Мушановъ: Г. Ляпчевъ! Азъ съ мъжа трѣбва да взема думата да Ви кажа, че нарушение на реда въ Парламента днесъ правите Вие. Менъ това не ми е приятно да констатирамъ.

А. Ляпчевъ (д. сг): Азъ ли нарушавамъ реда, когато искамъ да отговоря на въпроси, които ми се задаватъ отъ г. министра?

Министъръ-председателъ Н. Мушановъ: Може това, което казва г. министърътъ на финанситѣ, да е противъ Вашето разбиране, г. Ляпчевъ. Но ще вземете думата при второто четене, по правилника, и ще се обясните. Но какво е това зрелище: постоянни закачки, постоянни нервирания и то отъ хора, на които най-малко прилича, поради тѣхната собствена дейностъ, да се държатъ така.

А. Ляпчевъ (д. сг): Той ми задава постоянно въпроси.

Министъръ-председателъ Н. Мушановъ: Недейте обвинява насъ, че сме нервни, Когато Вие сте нервонъ, макаръ да сте ужъ така спокойни.

А. Ляпчевъ (д. сг): Е-й-й!

Министъръ-председателъ Н. Мушановъ: Вие сте много нервонъ. Моля, успокойте се малко. Дайте да се разберемъ и всичко ще бѣде въ редъ.

А. Бояджиевъ (раб): А бе, нали г. Ляпчевъ бѣше близко до Съветска Русия, малко се е болшевиизиралъ!

Председателствуващъ Н. Шоповъ: (Звъни) Г-да! Длъженъ съмъ за последенъ пътъ да предупредя всички г. г. народни представители отъ всички срѣди, че това, което става тукъ, не е прилично да става въ единъ Парламентъ, особено когато говори министърътъ на финанситѣ по единъ такъвъ голѣмъ въпросъ.

А. Ляпчевъ (д. сг): Не мога да не говоря, когато той ми задава въпросъ.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Моля Ви се!

Министъръ С. Стефановъ: Азъ задавамъ въпросъ на себе си, г. Ляпчевъ, и правя своитѣ заключения.

А. Ляпчевъ (д. сг): А, на себе си задавате въпросъ! Добре, тогава научете се да приказвате.

Министъръ С. Стефановъ: Нѣма да Ви помогне това.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Г. Ляпчевъ! Правя Ви последна бележка.

И. Василевъ (з): Г. председателю! Приложете правилника по отношение на г. Ляпчевъ.

Министъръ С. Стефановъ: Нѣма да Ви помогне това, г. Ляпчевъ; Вие ще бѣдете приковани тамъ, където Ви е мѣстото. Разберете, нѣма нито да сплашите и да спрете. Още по-зле за Васъ е.

А. Ляпчевъ (д. сг): (Възразява)

Председателстващъ Н. Шоповъ: (Звъни) Г. Ляпчевъ! Правя Ви бележка и Ви моля, да спазвате правилника, да пазите и престижа си на дългогодишенъ парламентаренъ деецъ.

Министъръ С. Стефановъ: Г-да! Азъ разбирамъ защо се нервирате отъ тамъ (Сочи сговориститѣ), защото нагазихъ въ чл. 15 отъ законопроекта, който най-ясно рисува анархията, която съществува по досегашния законъ за пенсиитѣ. Азъ ви дадохъ единъ примѣръ. Азъ ви казахъ, каква възможностъ дава на пенсионера това постановление въ закона за пенсиитѣ за 6-тѣ години, за последната заплата, повръщане наново на служба за 5, 10, 15 дни. Азъ разбирамъ вашата нервозностъ, когато се докоснахъ до това постановление на действащия законъ, но, г-да, това е фактъ.

Азъ трѣбва, също така да подчертая, че това постановление не може по никой начинъ да бѣде грѣшка на едно недорасло пеленаче, на единъ младежъ, а че съзнателно е поставенъ въ закона чл. 15 въ всичкитѣ му разклонения, като система, за да може да се продължи все въ същото направление: срѣдствата на държавата да се поставятъ въ услуга на властѣта, да се облагодетелствуватъ широко хора близки до властѣта, та по този начинъ тая властъ да има една обществена подкрепа.

Примѣръ. Единъ чиновникъ, едва що назначенъ началникъ на отдѣление съ 7, 8 или 9 хиляди лева заплата, ако стои на туй мѣсто само 10 дни, дава му се възможностъ да получи една пенсия, споредъ заплатата, която е получавалъ въ момента на уволнението, като се смѣта същата заплата за последнитѣ 6 години, независимо отъ туй, че той въ миналото е получавалъ на тая длъжностъ, да кажемъ, по 1.000 л. месечна заплата. Тая система на заемане наново служби най-много е способствувала за ограбването на фонда и за удвояването на пенсиитѣ. Примѣрно, единъ фелдфебелъ, получавашъ нѣкакви 800 л. пенсия, ако бѣде повърнатъ на служба въ едно изборно учреждение, напр., като председател или членъ на постоянната комисиия, или пъкъ нѣкой чиновникъ, заемащъ длъжностъ по-рано съ заплата 1.000, 1.500 или 2.000 л. месечно, ако прослужи следъ това 2-3 години на длъжностъ съ голѣма заплата, ще получи много по-голѣма пенсия; ако пъкъ има щастieto да изслужи 6 години съ тая заплата, той ще получава такава пенсия, каквато не може да получава единъ пенсиониранъ подполковникъ отъ действащата армия.

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Хайде, де!

Нѣкой отъ земледѣлцитѣ: Така е.

Министъръ С. Стефановъ: Г. Данаиловъ! Ето Ви единъ примѣръ. Ламбри Петковъ, бившъ секретаръ-бирникъ въ с. Сестримо, се прехвърля като секретаръ-бирникъ въ с. Кара-Мусалъ; нагласява се съ кмета да получава голѣма заплата, заедно съ допълнителнитѣ възнаграждения, и я дѣлили двамата.

Нѣкой отъ сговориститѣ: Това е вече престѣпление.

Министъръ С. Стефановъ: Системата ви е такава. — Днесъ този човѣкъ получава 4.800 л. пенсия.

Н. Гавриловъ (нац. л): Г. министре! Ще Ви кажа още единъ случай, за илюстрация. Въ Самоковската община сговориститѣ се смѣниха по за десетина дни и си удвоиха пенсиитѣ.

Министъръ С. Стефановъ: Въ туй направление, г. г. народни представители, мога да ви посоча много примѣри, които сѣ провѣрени, но нѣма защо да ги посочвамъ. Последната отъ тая система е опропащането на фонда. Има и много други още постановления отъ тоя законъ, които допринесоха за това.

Министъръ Д. Гичевъ: (Къмъ Н. Гавриловъ) Значи, само за 10 дни е станалъ кметъ, за да си увеличи пенсията!

Н. Гавриловъ (нац. л): Кметътъ си получаваше заплатата, а онзи се считаше за кметъ.

Министъръ С. Стефановъ: Г. г. народни представители! Презъ 1923/1924 г. пенсионеритѣ сѣ били на брой 17.619; презъ 1926 г. — 24.700; презъ 1931 г. — 45—46 хиляди души. Защо презъ време на Сговора, г. г. народни представители, ние имаме изфабрикувани 28 хиляди пенсионери, докато презъ тия 45 години отъ освобождението на България до 1923 имаме само 17.600 пенсионери? (Ржкоплѣскания отъ мнозинството)

А. Ляпчевъ (д. сг): Като финансовъ министъръ, това сериозно ли го приказвате?

Министъръ С. Стефановъ: Г. г. народни представители!

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Това стана, защото въ пенсионния фондъ презъ 1921—1922 г. се вмѣсиха работници и служащи, които по-рано нѣмаха право на пенсия. Въ комисията, г. министре, ще Ви обясня тия цифри.

Министъръ С. Стефановъ: Чухъ за нѣкакви масови уволнения, които били ставали презъ днешния режимъ. Пенсионеритѣ се увеличили въ времето на Сговора.

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Защото се намѣсиха въ пенсионния фондъ служащи и работници. Това не го знаете.

Министъръ С. Стефановъ: Какъ да го не знаемъ?

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Разбира се, не го знаете.

Министъръ С. Стефановъ: Г. Данаиловъ, моля, седнете си на мѣстото.

Председателстващъ Н. Шоповъ: (Звъни)

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Пенсионниятъ фондъ се намали, защото презъ ваше време влѣзиха въ него работници и служащи, които дотогава нѣмаха право на пенсия. Влѣзиха и желѣзничари, и работницитѣ отъ мина „Перникъ“. Ще се обяснимъ въ комисията по тоя въпросъ.

Министъръ С. Стефановъ: Моля ви се, азъ имамъ всичко предъ видъ.

Въ първата година отъ режима на Сговора е имало 3.600 нови пенсионери, въ втората година — 4.500. Въ третата година — 1926/1927 г. — при смѣната на режима на пенсиитѣ — тѣ намаляватъ много малко. Презъ 1927/1928 г. — 4.400. Презъ 1928/1929 г. — около 5.000 нови пенсионери.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Нови?

Министъръ С. Стефановъ: Да, само нови пенсионери; — Презъ 1930/1931 г. 2.800, а презъ първата половина на 1931/1932 финансова година — 1.800.

А. Пиронковъ (д. сг): А презъ второто полугодие, презъ ваше време, колко сѣ?

Министъръ С. Стефановъ: 1.800.

Министъръ-председател Н. Мушановъ: При смѣна на режимъ!

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Това увеличение на пенсионеритѣ е за 8 години. Въ комисията ще ви обясня тия числа.

Председателстващъ Н. Шоповъ: (Звъни)

Министъръ С. Стефановъ: Г. г. народни представители! Мнозина ще помислятъ, че азъ прочетохъ тия цифри, за да хвърля обвинения върху Сговора, че той много уволнявалъ. Искамъ да кажа на г. Данаилова, че въпросътъ ми е много ясенъ и ще дамъ сега нѣкои обяснения.

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Не Ви е много ясенъ. После, въ комисията, ще се обяснимъ. Не Ви е ясно, откъде произлиза тая голѣма цифра на пенсионеритѣ.

Министъръ С. Стефановъ: Произлиза отъ аномалиитѣ на закона за пенсиитѣ.

Г. г. народни представители! Чрезмърното увеличение на пенсионеритъ презъ управлението на Сговора не се дължи толкова на масовитъ уволнения, а се дължи на една престъпна система, която Сговорътъ прокара въ 1926 г.

Г. Костовъ (раб): Тя е обща система — „Тоназ“.

Министъръ С. Стефановъ: Тая система даваше възможност и изгоди на чиновниците сами да се пенсиониратъ. (Ръкоплъскания отъ мнозинството) Тая система даваше възможност на чиновници съ 15-годишна служба, плюсъ даренитъ, шомъ навършваха 20-годишна служба, да се пенсиониратъ. Тъ се настаняваха на по-добре плащани служби, за да използватъ последнитъ голъми заплати, споредъ аномалиитъ на този законъ отъ 1926 г., увеличаваха пенситъ си и предпочитаха следъ това да се уволняватъ, вмѣсто да служатъ за 500, 600 или за 200, 300 л. въ повече. Ето ви главната причина за увеличаване на пенсионеритъ и изчерпване фонда, г. г. народни представители,...

С. Омарчевски (з): Престъпна система.

Министъръ С. Стефановъ: ... за чрезмърното увеличение на пенсионеритъ при тоя режимъ на пенситъ отъ 1926 г. насамъ. Ние искаме да бъдемъ справедливи. Не ви обвиняваме, че сте уволнявали много чиновници, макаръ да е най-голѣмо отъ всѣко друго врѣме. (Ръкоплъскания отъ мнозинството)

А. Ляпчевъ (д. сг): За да бъдете справедливи, ще ми дадете думата, като свършите речъта си, за да поприказваме малко. Не е така, както Вие разправяте. (Тропане по бакитъ на мнозинството)

Председателствуващъ Н. Шоповъ: (Звъни)

А. Ляпчевъ (д. сг): Ще ми дадете думата за обяснение, ще се разберемъ.

А. Бояджиевъ (раб): Г. Ляпчевъ да бжде обискиранъ, за да се види, дали нѣма въ джоба си инстукции отъ Москва.

Нѣкой отъ мнозинството: И той се е болшевиизиралъ!

А. Буковъ (з): (Къмъ работниците) Г. Ляпчевъ ви избра.

А. Бояджиевъ (раб): Може да има въ джоба си инстукции отъ Москва, защото нарушава парламентарния редъ. Предлагамъ да бжде обискиранъ. (Оживление)

Министъръ С. Стефановъ: Искамъ да дамъ едно обяснение, което никой сговористъ не изнесе. То се състои въ това, че изгоднитъ положения на закона за пенситъ отъ 1926 г. даваха възможност на нѣкои чиновници да служатъ кратко, нѣколко месеца, да си увеличатъ пенсията, да използватъ новия законъ за пенситъ и да напустнатъ службата. Това е истинската причина за увеличаване на пенсионеритъ.

Т. Къичевъ (д. сг): И сега пакъ ще напустнатъ други чиновници.

Министъръ С. Стефановъ: Може ли, г. г. народни представители, да бжде отречена тая съзнателно създадена отъ държавата фабрика за благодетелстване на едни и за ощетяване на държавното съкровище съ такава чрезмърна сума? Може ли да бжде отречено това следъ тия пояснения, които ви дадохъ?

А. Ляпчевъ (д. сг): Ей-й-й! На себе си задавашъ тия въпроси.

Министъръ С. Стефановъ: Това не може да бжде отречено. Това е едно съзнателно действие. Нѣма да се намѣри между насъ човѣкъ, който да отрече това. Азъ знаехъ негодуванието на хора отъ срѣдата на Сговора, на първо мѣсто на г. Пиронкова, който правѣше опозиция на закона за пенситъ отъ 1926 г.

А. Пиронковъ (д. сг): И отъ вашето болшинство сега правятъ опозиция на вашия законопроектъ.

Министъръ С. Стефановъ: Азъ съмъ Ви слушалъ, когато сте говорили противъ закона за пенситъ въ 1926 г.

Министъръ-председателъ Н. Мушановъ: Ако съберкаме, ще бждемъ виновни, ще бждемъ отговорни, както е отговорно и бившето правителство.

А. Ляпчевъ (д. сг): Да!

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Петко Стайновъ ви таксува като поемни лица въ управлението и хвърля отговорност на комисията.

А. Пиронковъ (д. сг): Не сте го чули.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Това е мнението на единъ бившъ вашъ министъръ. Той ви нарича поемни лица.

Д. Икономовъ (раб): А сега земледѣлцитъ ли сж поемни лица?

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Ние сме, които управляваме и носимъ отговорностъ. (Глъчка)

Председателствуващъ Н. Шоповъ: (Звъни)

Министъръ С. Стефановъ: Г. г. народни представители! Съ тѣзи малки обяснения азъ мисля, че можахъ да хвърля достатъчно свѣтлина върху сега сществуващия законъ за пенситъ — въ този смисълъ, че той е билъ единъ законъ, който е далъ възможност за пълното изчерпване фонда и е поставилъ държавата въ невъзможност понататъкъ да изпълни своитъ задължения по сщия законъ. Тия съображения, г. г. народни представители, наложиха изготвянето новия законопроектъ.

А. Ляпчевъ (д. сг): Той е нашъ, вие го намѣрихте го-товъ.

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Той бѣше изработенъ въ наше време, но не можа да се внесе.

Министъръ С. Стефановъ: Новиятъ законопроектъ е въ интересъ на пенсионеритъ, колкото и да бждатъ недоволни; той е въ интересъ и на чиновниците, утрешни пенсионери, колкото и да бждатъ тѣ недоволни. Защото, г. г. народни представители, азъ искамъ да попитамъ днешнитъ чиновници, какъвъ е тѣхниятъ халъ, когато тѣхнитъ вноски днесъ се консомиратъ веднага, следъ като бждатъ направени, и тѣ, чиновниците, нѣматъ гаранция, че на утрешния день ще могатъ да получатъ пенсия? И не само се консомиратъ вноскитъ имъ ...

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Държавата ги консомира.

Министъръ С. Стефановъ: По силата на кой разумъ, на коя държавническа идея ...

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): По силата на конституцията държавата дава пенсии.

Министъръ С. Стефановъ: ... вие намѣсихте държавата въ пенсионния фондъ?

А. Николаевъ (з): (Къмъ Г. Т. Данаиловъ) Отгдетъ ще вземе държавата, когато Вие лично не плащате данѣцитъ си? Дължите 300.000 л. данѣци.

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Азъ съмъ си платилъ всички данѣци. Заложилъ съмъ си имота, направилъ съмъ ипотека, за да си платя данѣцитъ. Тамъ (Сочи министерската маса) не сж си платили данѣцитъ. (Глъчка) Елате да направимъ анкета. Недейте бръщолеви така. Азъ ще Ви кажа, кой не си е платилъ данѣцитъ. Цѣлиятъ народъ не си е платилъ данѣцитъ.

А. Николаевъ (з): Не бръщолеви. Азъ съмъ готовъ на анкета и, ако се установи, че не дължите на държавата 300.000 л. отъ повече отъ три години, азъ ще напустна Парламента.

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Това не е вѣрно. (Глъчка)

Председателствуващъ Н. Шоповъ: (Звъни)

Министъръ С. Стефановъ: При туй положение, г. г. народни представители, се вижда до каква степенъ днесъ държавата е принудена да участвува въ изплащането пенситъ. Нима вие мислите, че три четвърти отъ пенсионе-

ритъ знаят какво е дала държавата за изплащане тѣхнитъ пенсии? Азъ отговарямъ: не. Нима вие мислите, че българското чиновничество знае, какво дава държавата за изплащане пенсийтъ до днесъ? Не. При протестното събрание на пенсионеритъ азъ получихъ сведения за разискванията, които сѣ станали. Нѣкои присѣствувачи въ туй събрание дойдоха при менъ и, когато азъ имъ казахъ, че държавата до днесъ е дала 370.000.000 л. за пенсии презъ текущата финансова година, тѣ се хванаха за главата — останаха учудени. Българскитъ пенсионери и чиновници сѣ подъ впечатлението, че държавата дава предвидената въ бюджета субсидия. Тогава азъ питама: какъ може едно управление, което е констатирало по своитъ бюджети за изплащане пенсийтъ едни дефицити отъ по 280—300 милиона лева, да предвижда въ сегашния бюджетъ, който ние упражняваме, само 150 милиона лева субсидия? Къде е този реаленъ бюджетъ?

А. Ляпчевъ (д. сг): Подпълвало ги е отъ икономийтъ.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Нѣмате думата, г. Ляпчевъ! Г. министърътъ на финанситъ говори, а не бившиятъ министъръ-председателъ. (Ржкоплѣскания отъ мнозинството)

А. Ляпчевъ (д. сг): Ама пита ме.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Сега вие сте народенъ представителъ, а не министъръ-председателъ. Нѣмате думата. (Ржкоплѣскания отъ мнозинството)

А. Ляпчевъ (д. сг): Пита ме, да му отговоря — иска да знае.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Ще вземете думата после и ще му отговорите.

Н. Стамболиевъ (з): Той си смѣта, че е на министъръ-председателската маса. (Глъчка)

Министъръ С. Стефановъ: Г. г. народни представители! Нека се подчертае този фактъ, понеже пакъ настана смутъ. Всѣки фактъ, който бode, веднага докарва смутъ.

А. Ляпчевъ (д. сг): Защото ме питашъ, длъженъ съмъ да ти отговоря. (Тропане и възражения отъ мнозинството) Защо ме питашъ? Като ме питашъ ще ти отговоря.

Министъръ С. Стефановъ: Претендирамъ да зная, поне толкова, колкото тебе.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Г. Ляпчевъ! Прави Ви последна бележка.

А. Ляпчевъ (д. сг): Кажете му да не ме пита!

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Моля Ви се, ако не обичате да слушате, ще трѣбва да напустнете залата.

А. Ляпчевъ (д. сг): Да се научи да говори като министъръ. (Възражения отъ мнозинството) Недейте вдига гюрулия, г-да, защото азъ ви доведохъ на власт. Азъ ще ви докажа туй — четворно ще ви го докажа. (Възраженията продължаватъ)

Председателствуващъ Н. Шоповъ: (Силно звѣни)

Д-ръ Г. М. Димитровъ (з): (Къмъ А. Ляпчевъ) Срамота е да говорите туй! Какъ може единъ човѣкъ да докара на властъ едно правителство?

А. Ляпчевъ (д. сг): Да, да! Азъ ще ви го докажа отъ трибуната.

В. Димовъ (з): Българскитъ народъ ни докара на властъ.

Д-ръ Г. М. Димитровъ (з): (Къмъ А. Ляпчевъ) Това ли е демокрацията, за която често говорите?

А. Ляпчевъ (д. сг): Тя е по-сложна, отколкото вие я знаете.

И. Симеоновъ (д): Не те е срамъ!

А. Буковъ (з): (Къмъ А. Ляпчевъ) Вие докарахте само комуниститъ.

В. Димовъ (з): Ако бѣхме чакали Вашето благоволение, много години щѣхме да чакаме да ни докарате на властъ.

Министъръ С. Стефановъ: Г. г. народни представители! Азъ мисля, че е излишно да се нервираме. Въ бюджета на българската държава, който упражняваме, е вписана, като субсидия на пенсионния фондъ, сумата 150.000.000 л. Има ли нужда да се оспорва тоя фактъ? Има ли нужда да се оспорва фактътъ, че ние вмѣсто 150 милиона платихме 370.000.000 л.?

А. Аврамовъ (з): Грѣшни български пари.

Министъръ С. Стефановъ: Може ли да се оспори тоя фактъ? Какво показва туй? Че преценката на ония, които сѣ правили бюджета миналата година, е била фалшива не — съзнателно не е вписанъ разфъртътъ, който е трѣбвало да се плати по единъ ясно опредѣленъ и очакванъ разходъ.

П. Попивановъ (з): Това е престѣпно!

Министъръ С. Стефановъ: Предшествуващата година е дала това указание много ясно

Не искамъ съ туй да зачеквамъ въпроса, доколко бюджетътъ е искренъ — то е другъ въпросъ. Искамъ да подчертая още единъ пътъ, доколко съзнателно се е вървѣло въ едни разходи, които сѣ развивали въ едни разфърти, непоносими за българската държава.

Най-насетне, г. г. народни представители, азъ ще ви цитирамъ единъ фактъ, макаръ че нѣмамъ предъ себе си дневницитъ на Народното събрание, защото обичамъ малко да помяна.

Азъ си оставихъ бележитъ и цифритъ — не ги чета, защото живѣя съ въпроситъ и въ кръгли цифри мога да посочвамъ фактитъ, безъ да отварямъ теветери. Въ 1928 г. — две години следъ създаването на закона за пенсийтъ отъ 1926 г. — бившиятъ министъръ на финанситъ г. Владимиръ Молловъ отъ това мѣсто (Сочи министерската маса) въ своето експозе по бюджета, когато идва на перото „пенсии“, казва дословно следното: „Г. г. народни представители! Въпросътъ за пенсионния фондъ е ужасенъ“. — Дневницитъ на Народното събрание може всѣки да провѣри. „По този въпросъ азъ не желая да влизамъ въ подробности, за да ви рисувамъ тежкото положение, въ което той изпада, по него другъ пътъ ще говоримъ, преминавамъ, казва г. Молловъ, като декларирамъ, че азъ ще се помѣча въ скоро време да изготвя поправкитъ на съществувания законъ, за да може да се избѣгне грозящото положение, което се очертава по упражнението на пенсионния фондъ“. Ако, г. г. народни представители, две години само следъ създаването на закона — нека се обърне сега малко насамъ (Обръща се къмъ мнозинството), стига съмъ се обръщаль натамъ (Сочи групата на Демократическия сговоръ. (Веселостъ)) — тогавашниятъ финансовъ министъръ на България отъ кабинета на Демократическия сговоръ прави констатацията за едно печално и застрашаващо положение на пенсионния фондъ, съ предупреждението отъ ежегоднитъ доклади, които му сѣ давани отъ съответното отдѣление — които азъ провѣрихъ — че положението върви страшно, при писменитъ мнения, които сѣ давани до него отъ нѣкои членове на комисийтъ по съставянето на законопроекта, — ако въпрѣки всички тѣзи предупреждения, казвамъ, това е било вече ясно на г. Молловъ отъ 1928 г., г. г. народни представители, до денъ днешенъ, какъ е било оставено да продължава това положение въ ущърбъ на интереса на пенсионеритъ, въ ущърбъ на интереса на чиновницитъ и въ ущърбъ на интереса на българската държава, какъ може да се нарече това съзнателно продължение на единъ такъвъ режимъ?

Д-ръ И. Бешковъ (з): Престѣпление!

Министъръ С. Стефановъ: Вие отговорите на това, г. г. народни представители! (Ржкоплѣскания отъ мнозинството)

Нѣкой отъ мнозинството: Хайдутаукъ!

Министъръ С. Стефановъ: Нека българското общество, българското чиновничество, българскитъ пенсионери чуятъ този цитатъ, който азъ изнесохъ предъ васъ и който може да бѣде провѣренъ! Какво означава, какво ни подвърждава?

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Вие отваряте отворени врата. Въпросътъ е познатъ.

С. Мошановъ (д. сг): Ние не искахме да накрѣнимъ хлѣба на пенсионеритъ. (Възражения отъ мнозинството)

Министър С. Стефанов: Г. г. народни представители! Ето какво чувство на отговорност за утрешния ден за българската държава е имало у ония, които се удрят в гърдите, че сж голѣмитѣ крепители на днешния ред, и които можаха да оставят неразрешен пенсионния въпрос от 1928 г. до 1932 г.! Нѣма ли отговорност за това бездействие у тѣхъ, щомъ тѣ самитѣ сж имали съзнанието, че се върви въ единъ погрѣшенъ път? Кой даде право на туй управление въ тази област да продължи да руши финанситѣ на българската държава съ повече отъ единъ милиардъ лева и то съзнателно?

Т. Кънчевъ (д. сг): Все туй повтаряте!

И. п. Рачевъ (з): Много хубаво прави.

А. Буковъ (з): За да го разберете.

Министър С. Стефановъ: Съ този цитатъ азъ завършвамъ критиката и бележитѣ, които имахъ да направя по досегашния законъ за пенситѣ.

Д. Икономовъ (раб): Ами защо увеличавате Вие максималнитѣ пенсии? Защо не кажете нѣщо за тѣхъ?

Министър С. Стефановъ: И това ще кажа.

Председателствуващ Н. Шоповъ: (Звъни) Моля, г-да! Нито може да има председателството сила, нито пъкъ е въ реда на нѣщата такова поведение. Моля ви се, изслушайте г. министра.

Министър С. Стефановъ: Г. г. народни представители! Сега ще кажа нѣколко думи върху положенията, които сж легнали въ моя законопроектъ.

Въ своитѣ мотиви къмъ законопроекта азъ казвамъ много ясно и откровенно, че не претендирамъ съ законопроекта да разрешавамъ радикално пенсионния въпрос, защото това е днесъ невъзможно. Това го казвамъ затуй, защото чувствувамъ повече отъ всѣкога нуждата отъ откровеност, която винаги сжмъ считалъ, че е необходима при изяснението на голѣмитѣ въпроси днесъ. Ако не бихъ внесълъ този законопроектъ, положението, което съществува по силата на сегашния законъ, не може да продължава, защото ако тази година тя е дала 370 милиона лева, за 1932/1933 г. тя трѣбва да даде 500 милиона лева, а въ следващата година трѣбва да плати всичко напълно. Това положение не може да продължава, защото е очевидно за всички, които взеха думата, не бѣше отречено отъ никого.

Какво разрешение може да се даде, г-да, на въпроса? Да осигуримъ по-добре, отколкото законопроектътъ предвижда, пенситѣ на нашитѣ пенсионери, при днешното положение, е невъзможно. Да разрешимъ въпроса радикално, да създадемъ фондове съ разчетъ, че отъ лихвитѣ на тѣзи фондове, заедно съ вноскитѣ, които ще правятъ пенсионеритѣ, да може да се поддържа редовното изплащане на пенситѣ, това сжщо днесъ е невъзможно. Чухъ мнението на г. Ради Василевъ, чухъ и други мнения за създаване на пенсионния фондъ. Мене ми се струва, че идеята може да е много добра, но всѣки, който си даде трудъ да проучи положението, ще признае, че днесъ ни на чиновника, ни на пенсионера, ни на общината, ни на кое да е държавно учреждение, ни на самата държава не може да се наложатъ по-голѣми тежести отъ онѣзи, които се налагатъ съ този законопроектъ, за да може да се създава фондъ.

Щомъ това е невъзможно, г. г. народни представители, щомъ срѣдствата, които се даватъ, сж ограничени, какъ би се искало радикалното разрешение на въпроса? Въ законопроекта азъ сжмъ ималъ куража да кажа, че давамъ субсидия не 150 милиона, а 300 милиона лева, и то съ възприемането на единъ принципъ на съотношение, въ връзка съ вноскитѣ, които ще правятъ чиновницитѣ? Какво повече може да се иска отъ българската държава? Можемъ ли да вземемъ по-голѣми удържки отъ българскитѣ чиновници? Можемъ ли да намалимъ още повече българскитѣ пенсии? Изключвамъ отдѣлнитѣ случаи, за които се правятъ бележки и които могатъ да бждатъ коригирани, но вземамъ масата, голѣмата частъ пенсионери, на които пенситѣ не могатъ повече да се намаляватъ. Ясно е, че по-голѣми жертви за днешния моментъ нашата държава не може да направи, и че тѣзи, които тя прави, далечъ не сж по силитѣ на финансовитѣ ѝ възможности. Тѣзи жертви се правятъ само заради туй, за да се подчертае довѣрието на държавата;

което трѣбва да продължи, и вѣрата на чиновницитѣ и пенсионеритѣ къмъ нея за утрешния денъ. Тѣ не се правятъ въз основа на нѣкаква смѣтка. Смѣтката не е ни максимална, ни минимална — тя е смѣтка, която стои далечъ отъ онази, която възможноститѣ позволяватъ. Има се предъ видъ социалната и психологическата страна на въпроса.

Щомъ е тѣй, ние не можемъ да дадемъ друго разрешение на задачата. Остава да навлѣземъ въ подробноститѣ на законопроекта. Голѣмиятъ и основниятъ въпросъ е тоя — да намѣримъ начини и срѣдства, за да осигуримъ по-редовно плащане на пенситѣ, за да може държавата по-късно, както се предполага, ще бжде по-добре, по-здравена, да даде и по-правилно, по-целесъобразно и по-радикално разрешение на въпроса.

Кои сж по-главнитѣ постановления въ законопроекта?

Правятъ се поправки въ годинитѣ за изслуженото време. Увеличава се възрастта за право на получаване на пенсия. Последнитѣ години, по които ще се изчислява пенсията, вмѣсто 6 последни, както сж досега, се увеличаватъ на 10 и то 80% отъ срѣдното за тоя периодъ време. Много просто и много ясно е, че най-справедливиятъ принципъ би билъ да се изчислява пенсията за всичкото изслужено време на пенсионера, върху срѣдната заплата, която той е получилъ презъ това време. Но, г. г. народни представители, отъ многото примѣри, които се правиха, се доказва, че при изчисление, направено върху такава база, пенсионерътъ не може да получи нито 60% отъ туй, което му се дава по закона. Ако възприемемъ да изчисляваме пенсията на всѣки пенсионеръ върху всичкото време, което той е изслужилъ, безспорно, това ще бжде справедливъ принципъ. Тоя принципъ би трѣбвало занаяпредъ да се прокара, но тѣй като отъ войната насамъ съществуватъ много аномалии, и по тоя принципъ нѣма да бждемъ справедливи, ако още отъ сега минемъ върху него.

Независимо отъ това, ако г. Петко Стайновъ, ни казва, че ще бждатъ нуждни 2-3 години, да се направятъ изчисления и да се установятъ пенситѣ по настоящия законопроектъ, можете ли, г. г. народни представители, да си представите, колко години ще трѣбватъ, за да се направи изчисление на пенситѣ по прослуженитѣ години? Можете ли да си представите каква работа е това и възможно ли е въобщо днесъ да стане тя, и по какъвъ начинъ ще плащаме ние пенситѣ дотогава, докогато всичкитѣ изчисления бждатъ готови?

Ето защо, възприе се принципътъ, съ всички гия измѣнения, които правимъ въ законопроекта, по единъ косвенъ начинъ, да вървимъ къмъ едно намаление на пенситѣ, като коригираме аномалиитѣ въ досегашния законъ.

А. Ляпчевъ (д. сг): И поддържате нашия законъ.

Министър С. Стефановъ: Не го поддържаме, а премахваме всички аномалии въ него.

А. Ляпчевъ (д. сг): Аномалии има навсѣкжде, има и въ Вашия законопроектъ. И сега ще Ви го докажа.

Министър С. Стефановъ: Аномалиитѣ на вашия законъ сж много голѣми, сега ние премахваме всички тия аномалии чрезъ поправкитѣ, които правимъ на пенситѣ на всички ония пенсионери, които сж вървѣли по пътя на закона, които не сж правили зигзаци, които не сж използвали повторни служби, които не сж били облагодетелствувани. За такива пенсионери се прави едно намаление на пенситѣ имъ не по-голѣмо отъ това, което се направи съ удържкитѣ на заплатитѣ. Голѣмитѣ намаления на пенситѣ, които надминаватъ 15%, въ нѣкои случаи отиватъ и до 28%, тѣ сж за онѣзи пенсионери, които сж вървѣли по тия пътища на облагодетелствуване, на зигзаци, на използванията и т. н.

Ето защо, г. г. народни представители, би било абсолютно невъзможно и крайно несправедливо да се направи само едно пропорционално намаление на пенситѣ за сегашния и за бждещия пенсионеръ, безъ да се коригиратъ аномалиитѣ, които оскърбяватъ най-добритѣ и най-почтенитѣ служители въ тази страна.

Какви по-важни други положения има легнали въ законопроекта?

Правятъ се бележки върху двойнитѣ пенсии. Въ този законопроектъ двойни пенсии нѣма — оставя се само една пенсия. За военноинвалидитѣ не може да не бжде подчертано едно внимание отъ страна на държавата и занаяпредъ, само че то нѣма да се изразява въ формата на ота

дълга пенсия за инвалидност и не въ пълнен размер, съгласно таблицата. Щом един военнопенсияр има и друга пенсия, увеличава се пенсията му съ известен процент, за сметка на втората му пенсия, която той получава, защото считаме, че ще бъде крайно несправедливо, ако оставим един военнопенсияр да получава само една пенсия, макар и, както казват някои, по-голямата, която той би си изbral. Трбва да разберем, че положението на един военнопенсияр пенсионер далеч не е такова, каквото е на един обикновен пенсионер. Ето защо трбва да се признае, че трбва да има разлика въ пенсията на военнопенсияр и обикновения пенсионер. Запазва се принципът, че остава само една пенсия, като се прави ограничение, до какви размери тя може да достигне. Ако се сметне, че процентът, установен въ законопоректа, трбва да се коригира, аз нмам нищо против, но това трбва да стане въ един разумни и възможни рамки.

По-нататък се говори върху големите пенсии. Кои сж тези големи пенсии, г. г. народни представители? По досегашния закон най-голямата пенсия от 6000 л. получават две хиляди и няколко души пенсионери. Въ закона, обаче, е вмъкната една аномалия, която оскърбява сжщата категория чиновници, защото се догонват от тяхните другари, поради това, че пенсионерът, който като достигне 55 години, получава 10% увеличение на пенсията и отива по-нататък да догонва онзи, който има правото по прослужени години, по възраст и по служебно положение, което е заемал, да получава сжщата максимална пенсия. Това не е ли пак аномалия?

И. Велчев (з): За Сговора не е.

Министър С. Стефанов: Ето защо, когато се говори за максимална пенсия, трбва да разберете добре, че съ изхвърлянето на 10-ти процента, които догонват да вземат сжщата пенсия, едва-ли ще останат $\frac{1}{20}$ пенсионери, които да получават максимални пенсии.

А. Пиренков (д. сг): 10% под друга форма!

Министър С. Стефанов: Защо говорите под друга форма, когато тая максимална пенсия, която оставяме сега, ще се получава, г. г. народни представители, само ако пенсионерът има 55 годишна възраст и 35 изслужени години? Фактически това е една база за изчисление на пенсията, следователно, не можете да кажете, че тя е максимална пенсия под друга форма. Тя не е такова, защото онзи, който досега е получавал максимална пенсия, той не може да я получава и занапред. И ако, г. г. народни представители, ние оставяме тая максимална пенсия, то е за единици хора, заемащи високи длъжности, и то ако изслужат 35 години и се пенсионират на 55 годишна възраст — едно положение, което мъчно може да бъде достигнато.

Специално за ония бележки, които се направиха за военно-служашите, ще отговоря следното: има ли нужда аз да ви казвам, че пенсията, която военно-служашите сж получавали до днес, по силата на закона, който сега създаваме, не ще могат да ги получават въ сжщия размер? Има ли нужда да давам обяснения по този въпрос и трбва ли да чувам критики за пенсията на военно-служашите от тая страна (Сочи сговористите) и специално от г. Петко Стайнов?

А. Пиронков (д. сг): Не ние, а от центъра Ви критикувах.

А. Буков (з): Янлъш си. Нма такова нщо.

Д-ръ Г. М. Димитров (з): Ние имаме какво да критикуваме, но вие нма какво да критикувате.

Министър С. Стефанов: Г. Петко Стайнов е казал буквално следното: „За големите военни пенсии нали ви кахте, че ще ги намалите, защо ги оставихме?“

А. Пиронков (д. сг): То е друго.

Министър С. Стефанов: „Защо сж тия големи пенсии, как можете вие да ги поддържате?“ Това сж доловно неговите думи. Нему трбва да не е ясно, че законопроектът далеч не им дава пенсии въ сегашния размер.

Ето защо, г. г. народни представители, когато се говори за максимална пенсия, тя не е пенсия, която ще

се получава от много пенсионери; тя нма да се получава нито от $\frac{1}{20}$ част от тия, които досега сж я получавали; 90% от ония, които досега сж я получавали, нма да я получават.

Какви други бележки се направиха? Че въ преходните положения се предвижда за 7—8 души да не се ревизират пенсията им. Сметам, че ще бъде една голяма демагогия от всички, който би искал да се махне това. Ще се съгласите, г. г. народни представители, че на тия хора, имайки пред вид положението, което сж заемали, и възрастта, въ която се намират, и всичко друго, което е излишно да го обяснявам, не бива да се накърнява пенсията им и от гледище на морал, и от гледище социално, и от гледище на държавната идея, защото не можем да оскърбяваме хора, които сж дали всичко за тая страна. Това ли е големият недъг на тоя законопроект, за да се казва, че ние сме покровителствували големите пенсии?

Г. Т. Данаилов (д. сг): Ние одобряваме законопроекта напълно, но казахме, че има дефекти, и въ комисията ще видим какво може да се поправи.

Министър С. Стефанов: Кои сж, г. г. народни представители, другите големи недъзи на законопроекта? Аз нма да се спирам на тях, защото сметам, че ги нма. Премахват се занапред надничарите пенсионери, което въ вас беше система. Пенсионер не може да служи съ надница.

Аз чух одобрението на законопроекта от всички страни, освен от господата от тук (Сочи работниците). Ако тй желаят, бих им прочел, какъ става пенсионирането въ Русия. Но понеже по този въпрос не желая да се закачам, и сметам, че не трбва да правим партиен коз от него, считам за излишно да чета, но искам да ви кажа (Сочи работниците), че въ Русия пенсията на военно-служашите сж много по-големи, отколкото у нас, че военно-служашите там сж въ много по-привилегировано положение, отколкото у нас.

А. Бояджиев (раб): Защо там червеноармейците служат на трудящите се.

Министър С. Стефанов: Сравнение не може да става съ никоя страна. Там има едно специално положение, че един бивш военначалник, ако се върне наново на служба, . . .

А. Бояджиев (раб): Там червеноармейците служат на трудящите се маси. (Възражения от мнозинството)

А. Капитанов (з): А у нас на кого служат, бе?

Министър С. Стефанов: . . . освен че получава големата си заплата, получава, като се върне на служба, и 50% от пенсията си.

А. Бояджиев (раб): Но и всички трудящи се там имат пенсии, а у нас работниците нмаат никакви пенсии. Там е разликата.

А. Капитанов (з): Пенсии имат, но хлбб нмаат.

Министър Д. Гичев: Хлбб нмаат, пенсии имат.

Министър С. Стефанов: Г. г. народни представители! Въпрки стъсненото днес положение на държавата, известно на всички, въ настоящия законопроект, все от гледище социално, морално, за които всички говорим, сж вмъкнати някои подобрения и нововъведения, каквито нма въ сегашния закон. Думата ми е за работници при държавните и други работилници и изборни учреждения, които получават надница. Предвиждаме въ бъдеще да се пенсионират ония от тях, които биха пожелали да имъ се правят удържки за пенсия. Такива сж работниците въ държавните работилници при Министерството на железниците, въ тракцията, работниците въ Пароходното дружество и редъ други подобни.

А. Пиронков (д. сг): И въ сега действащия закон го има това.

Министър С. Стефанов: Нма го напълно. Искам да подчертая, за да се разбере от всички, че, въпрки тежкото положение, въ което се намира държавата, съ законопроекта се правят известни подобрения въ много

по-голям размър, отколкото позволяват финансовите възможности, отколкото позволяват днес финансовите и бюджетни сметки на държавата. При туй положение, г. г. народни представители, аз мисля, че няма причини и българският чиновник, и българският пенсионер, днешен или утрешен, да се отдават на оная престъпна демагогия, каквато се прави с брошури, като на Пйчо Пйчев, да прави реклама на миналото управление въ смисъл: „Ние давахме, а днешните не шат да ви дават“. Това е едно престъпно действие за момента, който живеем.

А. Пиронков (д. сг): Пйчо Пйчев не е казал нищо друго, освен това, което разни политически лица, които сега сж въ дѣсницата, сж приказвали, когато сж били въ лѣвицата.

Председателстващ Н. Шопов: (Звъни)

Министър С. Стефанов: Азъ не съмъ завършилъ съ Пйчо Пйчовата брошура. Пйчо Пйчовата брошура се взема като материалъ, и въ в. „Слово“ по единъ вулгаренъ начинъ се пише статия, за да чуятъ българските пенсионери: „Ние давахме, а днешното некадърно управление ви отнема“.

Х. Чолаков (з): Нека това ни е кусурътъ.

И. Симеонов (д): (Къмъ министритѣ) Вие не можете да крадете, затова сте некадърни! Крадете, за да бждете кадърни, като тѣхъ! (Сочи сговориститѣ) (Ржкоплѣскания отъ мнозинството)

Министър С. Стефанов: Въпрѣки тежкитѣ условия, въ които живѣемъ днесъ, помощта на държавата се дава въ тоя ѝ размър явно и открито въ самия законопроектъ, за да я знаятъ пенсионеритѣ, днешни и утрешни, а не както е било досега: 100 милиона лева да се пишатъ въ бюджета, а 300 милиона лева да се плащатъ отъ държавата и да се злоупоставятъ утрешнитѣ интереси на държавата.

Г. Т. Данаилов (д. сг): Азъ желая това да го направите. То е най-важното. Една наша грѣшка, безспорно, е, дето ние не го направихме.

Отъ мнозинството: Bravo! (Ржкоплѣскания)

Г. Т. Данаилов (д. сг): Тѣй е, защото има една парламентарна комисиия по държавнитѣ дългове, дето този въпросъ е изнасянъ много пѣти. Въ тази комисиия — г. Милко Бечевъ бѣше тамъ — ние сме се изказали категорично, че ако държавата не внася въ пенсионния фондъ поне 350 милиона лева годишно, фондътъ ще се накръни. Азъ желая на министъръ Стефановъ да може да внесе тази сума въ бюджета си. Но ще видимъ, дали и той ще може.

Министър Д. Гичев: Тоя контролъ вие го докарахте.

Министър С. Стефанов: Да се разбере, г. г. народни представители, че това може да даде днешното управление, което не иска да управлява само съ огледъ на днешния моментъ и да прави демагогия, но което иска да държи сметка за утрешния денъ и което иска да постави българскитѣ финанси на здрава основа. Затова то не се стѣснява да каже, че този законопроектъ ще осигури пенсията само за една-две години, че той не разрешава окончателно въпроса за пенсията, това то го казва откровенно, защото повече не може. Сегашното правителство, обаче, счита, че прави повече, отколкото финансовитѣ и други възможности му позволяватъ.

Следъ тѣзи изяснения, азъ считамъ, че става ясно на българското гражданство и на Парламента, че на пенсионния въпросъ се дава едно разрешение такова, каквото е възможно най-разумно днесъ да се даде.

Г. г. народни представители! Каго правя декларация, че ще приема всички разумни и възможни поправки, които ще се предложатъ въ комисиията, азъ ви моля да гласувате законопроекта на първо четене. (Продължителни ржкоплѣскания отъ мнозинството)

Министър-председател Н. Мушанов: Г. г. народни представители! ...

А. Бояджиев (раб): Понеже г. министърътъ... (Шумъ)

Председателстващ Н. Шопов: (Силно звъни)

Отъ мнозинството: (Къмъ А. Бояджиевъ) Чакай бе!

Министър-председател Н. Мушанов: Ще ви моля, г. г. народни представители, да гласувате законопроекта по принципъ.

А. Ляпчев (д. сг): Г. Мушановъ! Обещахте да ми се даде думата, следъ като свърши г. министърътъ, за лично обяснение.

Министър Д. Гичев: Конгресътъ Ви, г. Ляпчевъ, е много далечъ. Има време да се афиширате!

Министър-председател Н. Мушанов: Вземете думата, г. Ляпчевъ, следъ гласуването на законопроекта.

А. Ляпчев (д. сг): И следъ гласуването приемамъ.

Председателстващ Н. Шопов: (Звъни) Които отъ г. г. народнитѣ представители приематъ на първо четене законопроекта за пенсията за изслужено време, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Съобщавамъ на г. г. народнитѣ представители, че въ бюрото на Камарата е постѣпилъ законопроектъ за насърчение съенето на захарно цѣкло и производството на захаръ. (Вж. прил. Т. I, № 47)

Законопроектътъ е раздаденъ и ще бжде поставенъ на днешенъ редъ.

Пристъпваме къмъ точка трета отъ дневния редъ — **второ четене законопроекта за предпазния конкордатъ.**

Г. Т. Данаилов (д. сг): Дайте петъ минути отидхъ, г. председателю.

Председателстващ Н. Шопов: Дамъ ли почивака, всички ще си отидатъ.

Г. Т. Данаилов (д. сг): Но няма да имате кворумъ сега да гласувате на второ четене законопроекта.

Председателстващ Н. Шопов: Има кворумъ.

Има думата докладчикътъ г. Стоянъ Йовевъ.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„ЗАКОНЪ“)

за предпазенъ конкордатъ.“

Председателстващ Н. Шопов: Които приематъ заглавието на законопроекта, тѣй както се прочете, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Глава I.

Общи разпоредби.

Чл. I. Всѣки търговецъ, който е спрѣлъ или се намира въ опасностъ да спре платкитѣ си, може да поиска отъ компетентния за обявяването му въ несъстоятелностъ сждъ откриването на производство за сключване на предпазенъ конкордатъ.

Той може да поиска сключване на предпазенъ конкордатъ и следъ като е постѣпило искане за обявяването му въ несъстоятелностъ, но преди последното да е разгледано въ сждбно заседание. Въ тоя случай молбата за обявяването му въ несъстоятелностъ се спира до влизането въ законна сила на решението, съ което се приключва производството.

Искането за предпазенъ конкордатъ може да бжде направено отъ наследника на починалия търговецъ най-късно една година следъ смъртта му, даже когато на следството е прието по описъ. При повече наследници, нужно е съгласието на мнозинството отъ тѣхъ.“

Алинея втора на чл. I комисиията я измѣни така: (Чете)
„Той може да поиска сключване на предпазния конкордатъ и следъ като е постѣпило искане за обявяването му въ несъстоятелностъ до първото по дѣлото заседание. Въ тоя случай молбата за обявяването му въ несъстоя-

*) За текста на законопроекта, приетъ на първо четене, вж. прил. Т. I, № 33.

телност се спира до влизането въ законна сила на решението, съ което се приключва производството.

Председателстващ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народнитъ представители приема чл. 1, както се докладва отъ г. докладчика, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранieto приема.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 2. Въ производството за сключване на предпазенъ конкордатъ участвуватъ всички кредитори, освенъ ония, които биха се ползували съ нѣкое предимство въ случай, че вмѣсто производство за предпазенъ конкордатъ, се откриеше такова за обявяване въ несъстоятелностъ, и само тия кредитори се засѣгатъ отъ него.

Съ откриване на производство за предпазенъ конкордатъ, неизкуемитъ вземания ставатъ изискуеми, вземанията подъ прекратително условие се представятъ като безусловни, а тѣзи подъ отлагателно условие даватъ право на обезпечение. Вземанията, които не сѣ изразени въ опредѣлена сума или въ мѣстна монета, се оценяватъ въ последната.“

Алинея първа на чл. 2 комисията я измѣни така: (Чете)

„Въ производството за сключване на предпазенъ конкордатъ участвуватъ и се засѣгатъ отъ него кредиторитъ, които не биха се ползували съ нѣкое предимство, ако, вмѣсто производство за предпазенъ конкордатъ, би се открило производство за обявяване въ несъстоятелностъ.“

Председателстващ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народнитъ представители приема чл. 2, както се докладва отъ г. докладчика, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранieto приема.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 3. Кредиторитъ, чиито вземания произхождатъ отъ двустранни договори, които по време на откриването на производството не сѣ били никакъ или само частично изпълнени отъ другата страна, не участвуватъ въ самото производство за сключване предпазенъ конкордатъ, нито се засѣгатъ отъ последния, освенъ въ предвидения въ чл. 23 отъ настоящия законъ случай.“

Председателстващ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народнитъ представители приема чл. 3, както се докладва отъ г. докладчика, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранieto приема.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 4. Предпазенъ конкордатъ създава еднакви права на всички засегнати отъ него кредитори.

По-благоприятното третиране на нѣкои кредитори е допустимо само ако за това се получи съгласието на мнозинството отъ останалитъ кредитори, представляващи най-малко три четвърти отъ цѣлия пасивъ.

Всички други съглашения между длъжника или трети лица и отдѣлни кредитори, съ които последнитъ се предпочитатъ предъ останалитъ, сѣ нищожни.“

Председателстващ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народнитъ представители приема чл. 4, както се докладва отъ г. докладчика, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранieto приема.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 5. Когато предпазенъ конкордатъ съдържа опредѣлено частично опрощаване на дълговетъ, трѣбва да се обезпечи изплащането поне на 50% отъ стойността на вземанията.

Ако длъжникътъ изпадне въ виновна забава относно изпълнението на поетитъ по предпазенъ конкордатъ задължения или ако до окончателното изпълнение на сѣжитъ задължения бѣде обявенъ въ несъстоятелностъ, при съмнение, трѣбва да се приеме, че частичното опрощаване отпада.“

Председателстващ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народнитъ представители приема чл. 5, както се докладва отъ г. докладчика, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранieto приема.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 6. Доколкото настоящиятъ законъ не разпорежда противното, относно производството за сключване на предпазенъ конкордатъ се прилагатъ постановленията на закона за гражданското сѣдопроизводство.“

Председателстващ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народнитъ представители приема чл. 6, както се докладва, отъ г. докладчика, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранieto приема.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 7. Сѣдътъ, отъ който е поискано да се открие производството за предпазенъ конкордатъ, извършва всички действия за събиране на необходимитъ му данни. За тази целъ той може да изслуша длъжника, да разпита свидетели и да изслуша заключението на вещи лица, назначени съгласно закона за института на заклетитъ експерти и счетоводители или да свиква кредиторитъ на събрание. За призоваването на последнитъ само на това събрание е допустимо обнародването на покана въ „Държавенъ вестникъ“ и въ единъ всѣкидневенъ вестникъ.

Опредѣлението на сѣда по откриване на производството може да се издаде и въ разпоредително заседание“.

Председателстващ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народнитъ представители приема чл. 7, както се докладва отъ г. докладчика, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранieto приема.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 8. Врѣждането на призовкитъ и съобщенията при по-нататъшното производство става чрезъ пощата. Когато лицето, комуто трѣбва да се прати съобщението или призовката, живѣе въ чужбина, писмото се праща препоръчано.

Врѣждането на съобщения и призовки на лице съ неизвестно мѣстопробивание може да се извърши само ако сѣщото лице има познатъ на сѣда представителъ, нахладящ се въ страната“.

Председателстващ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народнитъ представители приема чл. 8, както се докладва отъ г. докладчика, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранieto приема.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 9. Обнародванията ставатъ поне чрезъ еднократно публикуване въ „Държавенъ вестникъ“ и въ единъ всѣкидневенъ вестникъ. Обнародванията могатъ да ставатъ и въ извлѣчение, като се посочва точно фирмата на длъжника и естеството на предприятieto му“.

Председателстващ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народнитъ представители приема чл. 9, както се докладва отъ г. докладчика, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранieto приема.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 10. Длъжникътъ, довѣреното лице (чл. 30 отъ настоящия законъ) и всѣки кредиторъ могатъ да преглеждатъ книгата отъ производството. Длъжникътъ и довѣреното лице могатъ да искатъ преписи.

На кредиторитъ може да се откаже преглеждането на онѣзи книги, които сѣ безъ значение за тѣхъ или чието пазене въ тайна е необходимо, споредъ твърдението на длъжника, за по-нататъшно продължение на търговията му“.

Председателстващ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народнитъ представители приема чл. 10, както се докладва отъ г. докладчика, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранieto приема.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

Глава II.

Откриване на производството.

Чл. 11. Молбата за откриване на производство за сключване на предпазенъ конкордатъ трѣбва да съдържа опредѣлено предложение и да посочва какъ ще се обезпечи изпълнението на произтичащитъ отъ сѣщия конкордатъ

задължения, като се спазват изискванията на чл. 5 от настоящия законъ.

Освенъ това, длъжникътъ трѣбва да посочи въ молбата си:

1. Къде е упражнявалъ търговията си презъ последните три години и дали презъ същото време е било открито производство за сключване на предпазенъ конкордатъ, за мораториумъ или за несъстоятелностъ, или това е отказано, или приключено по липса на активъ, като значи името на съда, предъ който сж били открити или приключени, или е било отказано да се откриятъ въпросните производства, и подкрепи горните данни съ автентични доказателства.

2. Дали презъ същото време той е полагалъ предвидената въ чл. 869 отъ закона за гражданското съдопроизводство клетва.

Въ п. 1 на този членъ комисията е направила следното измѣнение: думитѣ „за мораториумъ“, следващи следъ „производство за сключване на предпазенъ конкордатъ“, се заличаватъ, а следващата следъ това дума „или“ се замѣнява съ „и“.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народните представители приема чл. 11 така, както се докладва отъ г. докладчика, съ това измѣнение: изхвърлятъ се думитѣ „за мораториумъ“, а думата „или“ се замѣнява съ „и“, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 12. При молбата трѣбва да се приложатъ:

1. Равносмѣтка къмъ деня на подаване молбата и списъкъ на всички кредитори и длъжници съ посочване на отдѣлните вземания и задължения.

Въ списъка кредиторитѣ, които вземания се оспорватъ отъ длъжника, и длъжницитѣ, които оспорватъ своитѣ задължения, се посочватъ ведно съ тѣзи обстоятелства. Кредиторитѣ, които не се засѣгатъ отъ конкордата, се посочватъ отдѣлно. Също така трѣбва да се посочи, дали длъжникътъ се намира въ нѣкоя дружествена или друга общностъ съ нѣкои отъ своитѣ кредитори или длъжници, или трети лица. Срещу името на всѣки кредиторъ или длъжникъ трѣбва да се посочва адресътъ му. Ако лицето живѣе въ чужбина, трѣбва да се посочи живущиятъ въ страната представителъ, ако има такъвъ, както и неговиятъ адресъ.

2. Изложение на имотното състояние на длъжника и на причинитѣ, които сж го заставили да иска предпазенъ конкордатъ.

Въ това изложение трѣбва да се посочватъ всичкитѣ пера на актива и всичкитѣ задължения на пасива, съ означение на тѣхната стойностъ или размѣра. Привземанията се посочва името на длъжника, а при задълженията — името на кредитора, като и за двата случая се определя причината на задълженията. Ако за отдѣлните пера отъ актива или пасива сж дадени обезпечения или издадени мѣнителници, или записъ на заповѣдъ, или съществуватъ други странични права, посочването имъ, както и на наличнитѣ доказателствени срѣдства, е също необходимо. Несъбираемитѣ или съмнителни вземания се посочватъ като такива. Къмъ изложението за имотното състояние се прилага и преписъ отъ последния годишенъ балансъ.

3. Изложението на длъжника, дали презъ годината, предшествуваша подаването на молбата, е правилъ дарения или е сключвалъ възмездни или безвъзмездни сдѣлки съ своитѣ низходящи, възходящи, съпруга, братя, сестри и тѣхнитѣ низходящи.

4. Ако обезпечението се състон въ поръчителство, необходимо е да се приложи и писменото съгласие на поръчителитѣ.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народните представители приема чл. 12, както се докладва отъ г. докладчика, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 13. Ако длъжникътъ пропусне да приложи къмъ молбата си нѣкои отъ необходимитѣ, споредъ чл. 12, книжа, или ако самата молба и приложенията къмъ нея не отговарятъ на изискванията на чл. чл. 11, 12, п. п. 1 и 2, отъ настоящия законъ, съдътъ дава срокъ за поправянето на

неправилноститѣ, който въ никой случай не може да бѣде по-дълъгъ отъ седемъ дни“.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народните представители приема чл. 13, както се докладва отъ г. докладчика, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 14. Преди произнасянето си по молбата за откриване на производство за предпазенъ конкордатъ, съдътъ взима писменото мнение на търговската камара или на други обществено-стопански институти, въ зависимостъ отъ отдѣла на търговията или производството, въ който работи длъжникътъ. Казанитѣ институти сж длъжни да отговарятъ на запитванията най-късно въ седмиченъ срокъ“.

Чл. 14 комисията го измѣни така: (Чете)

„Преди произнасянето си по молбата за откриване на производство за предпазенъ конкордатъ, съдътъ може да иска писменото мнение на търговско-индустриалната камара или на други обществено-стопански институти, въ зависимостъ отъ отдѣла на търговията или производството, въ който работи длъжникътъ. Казанитѣ институти сж длъжни да отговарятъ на запитванията най-късно въ седмиченъ срокъ“.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народните представители приема чл. 14, както се докладва отъ г. докладчика, да вдигне рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 15. Следъ приключването на необходимитѣ издирвания и следъ изтичането на срока по предшествувания членъ, съдътъ се произнася съ опредѣление по въпроса за откриване на производството.“

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народните представители приематъ чл. 15, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 16. Съдътъ отказва откриването на производството:

1. Когато не сж изпълнени изискванията на чл. чл. 11 и 12 отъ настоящия законъ и неправилноститѣ не сж отстранени въ дадения въ чл. 13 срокъ.

2. Когато длъжникътъ е въ бѣство или се крие, или не се яви по неизвинителни причини на поканата на съда за лични обяснения.

3. Когато противъ длъжника има заведено наказателно преследване за умишленъ или непредпазливъ банкрутъ, или когато е билъ осѣденъ за същото.

4. Когато отъ представитѣ отъ длъжника книжа или отъ други събраия отъ съда данни се установи, че неговата неплатежоспособностъ е резултатъ на непочтеностъ или лекомислие, или че същиятъ злонамерено е забавилъ подаването на молба за откриване на това производство, или най-после, че направеното предложение за предпазенъ конкордатъ не отговаря на имотното състояние на длъжника.

5. Когато имуществото на длъжника не е достатъчно да покрие поетитѣ по предложението задължения и разноснитѣ по самото производство, както и възнаграждението на довѣреното лице, за което се говори въ чл. 30 отъ настоящия законъ.“

Пунктъ 2 комисията го прередактира така: когато длъжникътъ се укрива или не се яви по неизвинителни причини на поканата на съда за лични обяснения.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Който отъ г. г. народните представители приематъ чл. 16, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 17. Съдътъ може да откаже откриването на производството:

1. Когато на кредиторитѣ не се предлага плащане на половината отъ вземанията (чл. 5).

2. Когато през последните три години от деня на подаване на молбата въ страната е било откривано производство за предпазен конкордат или когато това е отказано на основание чл. 16, п. 5, от настоящия закон.

3. Когато през последните три години от деня на подаване на молбата въ страната е било откривано производство за мораториум или за несъстоятелност, или когато несъстоятелността е приключена поради липса на активъ.

4. Когато през последните три години от деня на подаване на молбата длъжникът е полагал посочената въ чл. 869 от закона за гражданското съдопроизводство клетва.

Въ п. 3 думите „за мораториумъ или“ се заличаватъ.

Председателстващ Н. Шоповъ: Които от г. г. народните представители приематъ чл. 17, заедно съ докладваното от г. докладчика измѣнение, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 18. Срещу опредѣлението на съда, съ което се отказва откриване на производство за предпазен конкордатъ, се подава апелативна жалба въ седмиченъ срокъ отъ издаването му или отъ датата на съобщението, когато е издадено въ разпоредително заседание. Опредѣлението на апелативния съдъ не подлежи на никакво обжалване.“

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Шоповъ: Които от г. г. народните представители приематъ чл. 18, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 19. Въ опредѣлението, съ което се открива производството за предпазен конкордатъ, се посочва часътъ на самото откриване. Ако това не е направено, счита се, че производството е открито въ дванадесетъ часа по обѣдъ въ деня, въ който е издадено опредѣлението.“

Въ същото опредѣление се посочва и денътъ на съдебното заседание за разглеждане на предложението за предпазен конкордатъ. Този денъ не може да бѣде подаденъ отъ единъ месецъ отъ деня на издаването на опредѣлението за откриване на производството.“

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Шоповъ: Които от г. г. народните представители приематъ чл. 19, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 20. Опредѣлението, съ което се открива производството, се вписва въ търговския регистъръ и се обнародва по посочения въ чл. 9 отъ настоящия законъ начинъ. Кредиторитъ се призоваватъ на заседание по означения въ чл. 8 отъ настоящия законъ редъ.“

Молбата за откриване на производството, както и приложенитъ къмъ нея книжа, се оставятъ въ канцеларията на съда на разположение на участващитъ въ производството лица до деня на съдебното заседание.“

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Шоповъ: Които от г. г. народните представители приематъ чл. 20, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Глава III.

Послѣствия отъ откриване на производството.

Чл. 21. Ако единъ двустраненъ договоръ не е никакъ или е само частично изпълненъ по времето на откриване на производството, всѣка една отъ странитъ може да откаже изпълнението или по-нататъшното изпълнение съ решение на съда. Молбата за това трѣбва да се подаде най-късно въ двуседмиченъ срокъ отъ деня на обнародването на опредѣлението за откриване на производството.

Преди произнасянето си, съдътъ изслушва довѣреното лице и противната по договора страна. Съдътъ разрешава

на длъжника да откаже изпълнението или по-нататъшното изпълнение на задължението си по казания договоръ само тогава, когато се установи, че това изпълнение ще бѣде въ вреда на поетитъ по предложението за предпазен конкордатъ задължения и че неизпълнението нѣма да причини на другата страна необикновени щети.“

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Шоповъ: Които от г. г. народните представители приематъ чл. 21, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 22. По отношение на договори за наемъ на помѣщения или работна земя, при които длъжникътъ е наемодател, или по отношение на договори за наемъ на работа, при които длъжникътъ е работонаемател, чл. 21 отъ настоящия законъ не се прилага. По отношение на сѣщитъ видове договори, при които длъжникътъ, останалъ вече държател на вещта, е наемател или работодател, чл. 21 се прилага съ следнитъ измѣнения:

1. Въмѣсто да иска разрешение за отказване на изпълнението, длъжникътъ има право да иска само прекратяването на договора за въ бѣдеще, безъ огледъ на уговорения наемъенъ срокъ.

2. Ако договорътъ за наемъ се предсрочно прекрати, наемодателътъ не може да противопоставя на кредиторитъ привилегията си по чл. 17, п. 2, отъ закона за привилегиитъ и ипотекитъ по отношение на онази частъ отъ вземането си, съ която се иска обезщетение поради предсрочното прекратяване на договора.“

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Шоповъ: Които от г. г. народните представители приематъ чл. 22, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 23. Ако се откаже изпълнението на единъ двустраненъ договоръ или се прекрати изпълнението на единъ договоръ за наемъ, на основание даденото отъ съда съгласно чл. чл. 21 и 22 отъ настоящия законъ разрешение, противната страна има искъ за обезщетение на причиненитъ отъ неизпълнението вреди и загуби, които се предявява въ производството за предпазен конкордатъ.“

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Шоповъ: Които от г. г. народните представители приематъ чл. 23, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 24. Следъ откриването на производството, засегнатитъ отъ него кредитори не могатъ да предприематъ никакви изпълнителни действия противъ имуществото на длъжника.“

Започнатитъ, но недовършени до деня на откриването на същото производство изпълнителни действия се спиратъ, дори и въ случаитъ на чл. 654 отъ закона за гражданското съдопроизводство.

Съдътъ може, следъ изслушването на довѣреното лице и ако намѣри, че това е необходимо за изпълнението на конкордата, да отмѣни въобще извършенитъ до тогава изпълнителни действия.

Алинеи 1 и 2 важатъ и за кредиторитъ, които се ползватъ съ нѣкое предимство, въ тоя случай, обаче, спирането на изпълнителнитъ действия не може да трае повече отъ три месеца отъ датата на откриване на производството за конкордатъ.“

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Шоповъ: Които от г. г. народните представители приематъ чл. 24, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 25. Презъ време на производството за предпазен конкордатъ могатъ да се завеждатъ иски противъ длъжника, но ако последниятъ признае още въ първото

по дѣлото заседание вземането за основателно, разноска се възлагат върху ищца. Последното нѣма приложение, когато ищецът установи, че е имал особен интерес от бързото констатиране на вземането му по съдебен редъ.

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Които отъ г. г. народнитѣ представители приематъ чл. 25, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 26. Кредиторитѣ могатъ и следъ откриване на производството за предпазенъ конкордатъ да погасяватъ вземанията си съ прихващане на насрещни вземания на длъжника, стига условията за това прихващане да сѣ били налице въ момента на откриване на самото производство“.

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Които отъ г. г. народнитѣ представители приематъ чл. 26, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 27. Отъ откриване на производството до приключването му къмъ фирмата на длъжника се прибавя: „въ производство за сключване на предпазенъ конкордатъ“.

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Които отъ г. г. народнитѣ представители приематъ чл. 27, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 28. Длъжникътъ може презъ траянето на производството дотолкова да използва наличнитѣ си срдства за прехрана на семейството си, доколкото това е необходимо за единъ скромень животъ“.

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Които отъ г. г. народнитѣ представители приематъ чл. 28, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Азъ моля г. г. народнитѣ представители да освободятъ председателството отъ изразяване на формулата за гласуване: „Който отъ г. г. народнитѣ представители приема членъ еди-кой си, моля, да вдигне рѣка“, и да се счита, че Събранието приема прочетения членъ, ако никой не поиска думата по него.

Обаждаатъ се: Прието.

Г. Т. Данаиловъ (д. ср): Разбира се, нѣма нужда отъ изразяване на формулата. Гласувайте „прието“ и минавайте на следващия членъ.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 29. Погасителната давностъ на исковетѣ спира отъ деня на откриването до деня на приключването на производството“.

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Събранието приема чл. 29.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 30. Съ откриване на производството съдътъ назначава едно довѣрено лице, предимно отъ кръга на посоченитѣ въ чл. 14 отъ настоящия законъ учреждения. Това лице има за задача да изучи имотното състояние на длъжника, да надзирава начина на водене работитѣ отъ страна на последния, както и разходитѣ по чл. 28 отъ настоящия законъ“.

Сдътъ не назначава подобно лице, когато отъ естеството на нѣщата е видно, че работата, поради своята несложность и ясность, не се нуждае отъ надзоръ, или ко-

гато сдътъ по своя малкъ обемъ прави излишенъ такъвъ надзоръ. И въ таквъ случай съдътъ може да назначи довѣрено лице само ако нѣкой отъ кредиторитѣ поиска това и обезпечи възнаграждението и разноска, предвидени въ чл. 35, или пъкъ ако отпосле, презъ течение на производството, се окаже нужда отъ такова“.

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Събранието приема чл. 30.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 31. Мнозинството на кредиторитѣ може да предлага на съда довѣрено лице, което не се назначава само въ случай на отказъ отъ страна на последното, или когато сѣ констатираны обстоятелства, които го правятъ неудобно за целта. Въ последния случай съдътъ е длъженъ да мотивира опредѣлението си“.

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Събранието приема чл. 31.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 32. Опредѣлението, съ което се отказва или назначава довѣрено лице, подлежи само на апелативно обжалване въ седмичень срокъ отъ издаването му“.

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Събранието приема чл. 32.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 33. Назначаването на довѣрено лице се вписва въ търговския регистъръ и се обнародва въ „Държавенъ вестникъ“. На сждото довѣрено лице се издава удостоверение за качества му. Удостоверението му се отнема при свършването на службата“.

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Събранието приема чл. 33.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 34. Довѣреното лице е отговорно за неизпълнението на задълженията си спрямо длъжника и кредиторитѣ. То се намира подъ надзора на съда и последниятъ може да му налага глоба до 20.000 л. за неизпълнение на задълженията му и да го отстранява отъ длъжностъ“.

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Събранието приема чл. 34.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 35. Довѣреното лице има право да изисква възвръщане на направенитѣ по управлението и надзора разходи, както и възнаграждение за положения отъ него трудъ. Размѣрътъ и на дветѣ суми се опредѣля отъ съда. Това опредѣление може да се обжалва отъ всѣки участвуващъ въ производството предъ апелативния съдъ въ седемодневень срокъ“.

Опредѣлението на апелативния съдъ не подлежи на никакво обжалване.

Министерството на правосдѣието, следъ като вземе мнението на търговско-индустриалнитѣ камари и други стопански съюзи, изработва правилникъ и таблица за опредѣляне размѣра и възнаграждението на довѣренитѣ лица“.

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Събранието приема чл. 35.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 36. Длъжникътъ трѣбва да съобщава на довѣреното лице поемането на всѣко ново задължение, както и сключването на всѣка нова сдѣлка на кредитъ. Той е длъженъ сждо така да даде възможность на довѣреното лице да преглежда търговскитѣ му книги и другитѣ книжа, да му дава, ведно съ служащитѣ си, всички необ-

ходими сведения и улеснения за упражняване на надзора, както и да му обезпечи свободен вход във търговското или индустриално заведение. Довъреното лице е длъжно веднага да съобщава на съда онѣзи обстоятелства, които биха предизвикали нѣкои ограничения във правото на разпореждане, или прекратяването на производството за сключване на предпазенъ конкордатъ, или отхвърлянето на последния.

Довъреното лице трѣбва веднага да дава на съда исканитѣ му сведения, както и да се изкаже при утвърждаването на предпазния конкордатъ върху полезността на сѣщия и изгледитѣ за неговото изпълнение.

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Събранието приема чл. 36.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 37. При откриването на производството за сключване на предпазенъ конкордатъ, съдътъ се произнася, дали и какъ трѣбва да се ограничатъ правата на длъжника да се разпорежда съ имотитѣ си. Съдътъ може презъ всѣко време на производството служебно или по искане на довъреното лице, или на който и да е отъ кредиторитѣ да измѣни и увеличи ограниченията“.

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Събранието приема чл. 37.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 38. Ограниченията във правото на разпореждане могатъ да се състоятъ въ това, че на длъжника въобще се запрѣтвя извършването на каквото и да е отчуждение и разпореждане или въ това, че на длъжника се ограничава правото на разпореждане само върху отдѣлни предмети.

Действието на надлежитѣ ограничения се опредѣля отъ чл. чл. 39, ал. III, 40 и 41 отъ настоящия законъ“.

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Събранието приема чл. 38.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 39. Ограниченията във правото на разпореждане се съобщаватъ на длъжника, вписватъ се въ търговскитѣ регистри и се обнародватъ по реда, указанъ въ чл. 9 отъ настоящия законъ.

Ако ограниченията засѣгатъ недвижими имоти или вещи, посочени въ чл. 1 отъ закона за уреждане собствеността и залога на земеделскитѣ и превозни машини отъ значителна стойностъ, тѣ се вписватъ въ ипотечнитѣ книги и въ специалната книга, предвидена въ казания законъ.

Действието на наложенитѣ ограничения започва отъ 12 часа по обѣдъ въ деня на постановяването имъ, освенъ ако въ опредѣлението не е означенъ другъ часъ“.

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Събранието приема чл. 39.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 40. Всички разпореждания, които длъжникътъ би извършилъ следъ налагането на ограниченията, сѣ не действителни по отношение на кредиторитѣ, придобили това качество до налагането на ограничението.

Разпореждането, направено отъ длъжника въ деня, въ който е наложено ограничението, се смѣта като да е извършено следъ налагането на това ограничение. Ако на длъжника е запрѣтено да получава суми, запрѣщението трѣбва да се съобща и на неговитѣ длъжници“.

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Събранието приема чл. 40.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 41. Извършеното, въпрѣки ограниченнieto, разпореждане е действително, ако сѣщото предварително или отпосле е одобрено отъ съда.

Наложеното ограничение във правото на разпореждане се вдига, когато нѣма вече нужда отъ него. Опредѣлението за вдигането на ограничението се вписва на сѣщитѣ мѣста и се обнародва по сѣщия начинъ, както и опредѣлението за налагането му“.

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Събранието приема чл. 41.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Глава IV.

Разглеждане на предложението във съдебно заседание.

Чл. 42. Във съдебното заседание се разисква върху направеното отъ длъжника предложение, опредѣля се правото на гласъ на всѣко вземане, ако то е оспорено, и се извършва самото гласуване. Неучастващитѣ въ производството кредитори могатъ да се явятъ във съдебното заседание да искатъ да бждатъ изслушани“.

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Събранието приема чл. 42.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 43. Участващитѣ въ производството, но непосочени въ списъка (чл. 12, п. 1) кредитори, могатъ да гласуватъ за сключването на предпазния конкордатъ, ако представятъ съ писмена молба вземанията си до почване на гласуването. Въ молбата се посочва размѣрътъ на вземането, подкрепено съ нужнитѣ писмени доказателства въ оригиналъ или преписъ.

Попълването на списъкъ съ имената на явилитѣ се до гласуването кредитори става съ опредѣление на съда, което не подлежи на обжалване“.

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Събранието приема чл. 43.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 44. Въ заседанието длъжникътъ трѣбва да се яви лично. Отсъствието му и замѣстването му съ представителъ се допуска само по извинителни причини.

По искане на участващъ въ производството кредиторъ, длъжникътъ полага клетва, че при най-добро старание е посочилъ по най-пълненъ и подробенъ начинъ имотното си състояние“.

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Събранието приема чл. 44.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 45. Вземанията на участващитѣ въ производството кредитори се провѣрватъ по списъка, поменатъ въ чл. 12, п. 1.

Когато противъ нѣкое вземане не се направи възражение отъ длъжника, отъ нѣкой отъ участващитѣ кредитори или отъ довъреното лице, носителътъ на това вземане се допуска до гласуване. При оспорване, става провѣрка, дали и колко носителътъ на вземането може да се допусне до гласуване. Съдътъ се произнася съ опредѣление. Последното, по молба на участващитѣ лица, може при наличността на нови доказателства да се измѣни до началото на самото гласуване. Силата на това опредѣление се ограничава само до правото на гласуване.

По сѣщия начинъ съдътъ се произнася по въпроса, дали и до какъвъ размѣръ могатъ да дадатъ право на гласуване отлагателно обусловенитѣ вземания. Следъ всѣко опредѣление въ списъка на кредиторитѣ се вписва резултатътъ отъ провѣрката. Вземанията, спрямо които не е правено възражение, се отбелязватъ въ списъка като признати отъ длъжника и останалитѣ кредитори“.

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Събранието приема чл. 45.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 46. За сключване на предпазния конкордатъ се изисква:

1. За него да гласува мнозинството отъ имащитъ право на гласуване кредитори.

2. Общата сума на вземанията на гласувалитъ за предпазния конкордатъ кредитори да възлиза най-малко на половината отъ общата сума на вземанията на всички имащи право на гласуване кредитори.

Ако съ предложението за предпазенъ конкордатъ се иска, щото кредиторитъ да се откажатъ отъ частъ отъ вземането си, и ако същото не обезпечава изплащането поне на $\frac{2}{3}$ отъ стойността на вземанията, мнозинството, за което е речъ въ п. 2, трѣбва да възлиза на $\frac{2}{3}$ отъ общата сума на вземанията на всички имащи право на гласуване кредитори.

Ако съ предложението се иска само отсрочка на плащанията до две години, съ или безъ опрощаване на лихвитъ, въпросътъ се решава отъ съда“.

Комисията въ последната алинея на този членъ реши вмѣсто „две години“ да бждатъ „3 години“.

Министъръ Д. Върбеновъ: Съгласенъ съмъ съ тая поправка на комисията.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Които приематъ чл. 46 така, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 47. При изчисление на подаденитъ за предпазния конкордатъ гласове не се взиматъ предъ видъ подаденитъ отъ съпруга на длѣжника, отъ неговитъ възходящи или низходящи, отъ братя, сестри и тѣхнитъ низходящи. Същото важи и за вземанията, които съ прехвърлени презъ последната година отъ гореизброенитъ на трето лице“.

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Събранието приема чл. 47.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 48. Кредиторитъ могатъ да даватъ съгласието си за сключване на предпазния конкордатъ и писмено, съ нотариално завѣрено съдържание и подписъ. Така даденото съгласие се взема предъ видъ, само ако постѣпи въ съда преди приключването на гласуването.“

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Събранието приема чл. 48.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 49. Определеното за разискване и приемане на предпазния конкордатъ съдебно заседание се отлага по искане на участващитъ въ производството кредитори, ако може да се очаква, че новото заседание би довело до сключването на предпазния конкордатъ. Заседанието може така също да бжде отложено, ако длѣжникътъ отсъствува извинително и не може веднага да положи клетвата, за която е речъ въ чл. 41, ал. II, отъ настоящия законъ. Денътъ на следното заседание се опредѣля веднага и отлагането не може да трае повече отъ една седмица.“

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Събранието приема чл. 49.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Глава V.

Утвърждение на предпазния конкордатъ и неговото действие.

Чл. 50. Най-късно 7 дни отъ деня на заседанието, съждътъ, следъ като изслуша длѣжника, кредиторитъ и довъреното лице, постановява решение, съ което утвърждава или не приетия отъ кредиторитъ предпазенъ конкордатъ.

Съ вписването му въ срочната книга, това решение се сита съобщено на странитъ“.

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Събранието приема чл. 50.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 51. Предпазниятъ конкордатъ не се утвърждава, когато не съ спазени правилата относно съдържанието и сключването на предпазенъ конкордатъ, както и правилата относно производството, стига неправилноститъ до тогава да не съ отстранени.“

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Събранието приема чл. 51.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 52. По искане на нѣкой отъ участващитъ въ производството кредитори, предпазниятъ конкордатъ не се утвърждава:

1. Когато е сключенъ по непочтенъ начинъ или същиятъ облагодетелствува нѣкои отъ кредиторитъ.

2. Когато не отговаря на общитъ интереси на всичкитъ кредитори.

Сждътъ може да поиска въ такъвъ случай отъ кредитора да направи правдоподобни изтъкнатитъ обстоятелства.“

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Събранието приема чл. 52.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 53. Съ утвърждаването на предпазния конкордатъ се прекратява и откритото производство. Прекратяването се вписва и обнародва по реда на чл. 9 отъ настоящия законъ.“

Съ утвърждаването на предпазния конкордатъ се отмѣняватъ по право и всички наложени ограничения въ правото на разпореждане на длѣжника.

Съ прекратяването на производството престава дейността на довъреното лице. При одобрение на конкордата, подаденитъ по-рано молби за обявяване въ несъстоятелностъ се смѣтатъ като неподадени.

Решението, съ което се утвърждава сключениятъ предпазенъ конкордатъ, подлежи на обжалване на общо вание.“

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Събранието приема чл. 53.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 54. Кредиторъ, който доброволно е получилъ изпълнение, пълно или частично, презъ последнитъ 10 дена преди подаването на молбата за откриване на производството за сключване на предпазенъ конкордатъ, е длѣженъ, ако такъвъ конкордатъ се сключи и утвърди отъ съда, да повърне полученото.“

Решението, съ което не се утвърждава предпазниятъ конкордатъ, се вписва и обнародва по реда, указанъ въ чл. 9 отъ настоящия законъ.“

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Събранието приема чл. 54.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 55. Утвърдениятъ отъ съда конкордатъ има сила по отношение на всички засегнати отъ производството лица и по отношение на онѣзи, които лично не съ се явили или, ако съ се явили, съ гласували противъ него.“

Правата на кредиторитъ противъ други съ задължени, ако има такива, както и правата, произтичащи отъ наличнитъ заложни или ипотечни права, оставатъ незасегнати отъ конкордата.“

Комисията прие чл. 55 въ следната редакция:

„Утвърдениятъ отъ съда конкордатъ има сила както по отношение на участващитъ въ производството лица, така и по отношение на онѣзи, които не съ се явили или, ако и да съ се явили, но съ гласували противъ.“

Правата на кредиторите, които се ползват с нѣкое предимство, както и правата имъ по отношение на съдѣжниците и поржчителите не се засѣгатъ отъ конкордата“.

Министъръ Д. Върбенювъ: Това измѣнение, което е приела комисията, по-малко отговаря на духа на закона. Затова предлагамъ да се приеме първоначалниятъ текстъ на чл. 55.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): Действително, г. г. народни представители, въ комисията е направена грѣшка. Ако този членъ, както го е приела комисията, се сравни съ чл. 2 на законопроекта за предпазни конкордаты, ще се види, че става повторение. Затова по-правилно е, чл. 55 да се приеме въ редакцията му, която бѣше въ първоначалния проектъ.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Които г. г. народни представители приематъ чл. 55 въ редакцията му по първоначалния проектъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 56. Текущите лихви по засегнатите отъ предпазни конкордаты вземания отъ деня на откриването на производството до утвърждаването на конкордата, както и разносните, направени отъ кредиторите по участието имъ въ производството, се смѣтатъ за опростени.“

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Събранието приема чл. 56.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 57. Станалиятъ неотмѣнимъ предпазенъ конкордаты заедно съ окончателния списъкъ на кредиторите иматъ сила на вѣзело въ законна сила решение и подлежатъ на изпълнение по реда, предвиденъ въ чл. 633 отъ закона за гражданското съдопроизводство. По тѣхъ се издава изпълнителенъ листъ по разпореждане на председателя на съда.“

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Събранието приема чл. 57.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 58. Утвърдениятъ предпазенъ конкордаты губи по право действието си спрямо всички, ако длъжникътъ бѣде осѣденъ за лъжливо заклеване по отношение на положените отъ него въ изпълнение на предписанията на чл. 869—876 отъ закона за гражданското съдопроизводство кетви.“

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Събранието приема чл. 58.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 59. Всѣки кредиторъ, засегнатъ отъ предпазни конкордаты, може, безъ да нахърнява съ това правата си по сѣция конкордаты, да иска унищожението му по чл. 205 отъ закона за задълженията и договорите поради измама, ако установи, че при гласуването на конкордата извинително не е знаалъ измамата.“

Произнесеното унищожение важи само за действащия кредиторъ и му дава право да получи вземането си въ пълния му размѣръ“.

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Събранието приема чл. 59.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 60. Не може да се иска унищожението на предпазни конкордаты поради това, че сѣцията не е напълно или частично изпълненъ.“

Въ такъвъ случай, при съмнение, се приема, че опрощаването отпада и неудовлетворениятъ кредиторъ може да иска изпълнителенъ листъ за цѣлия остатъкъ отъ първоначалното вземане или обявяването на длъжника въ несостоятелностъ“.

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Събранието приема чл. 60.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Глава VI.

Прекратяване на производството.

Чл. 61. Производството за сключване на предпазенъ конкордаты се прекратява:

1. Когато длъжникътъ най-късно до гласуването оттегли предложението си за конкордаты.

2. Когато преди сключването на предпазенъ конкордаты се осществи съставътъ на чл. 12 отъ настоящия законъ.

3. Когато длъжникътъ действува противъ наложените му по чл. 38 отъ настоящия законъ ограничения въ правото му на разпореждане.

4. Когато длъжникътъ не дава възможностъ на довѣреното лице да преглежда книгата му.

5. Когато длъжникътъ прави по-големи отъ предвидените въ чл. 28 отъ настоящия законъ разходи.

6. Когато длъжникътъ не се яви въ съдебното заседание, определено за разискване и приемане на предпазни конкордаты, и не представи извинителни причини за това.

7. Когато длъжникътъ отказва да положи предвидената въ чл. 44, ал. II, отъ настоящия законъ клетва.

8. Когато въ определеното за приемане на предпазни конкордаты съдебно заседание не се постигне нужното мнозинство и съдътъ не постанови отлагане на заседанието.

Въ посочения въ точка 6 случай прекратяване може да не последва, ако болшинството отъ явилите се участващи въ производството кредитори поискатъ или съдътъ самъ не постанови отлагането на дѣлото. Въ такъвъ случай следното заседание се насрочва най-късно следъ 7 дни“.

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Събранието приема чл. 61.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Глава VII.

Особени разпоредби.

Чл. 62. Следъ прекратяването на акционерните дружества, на дружествата съ ограничена отговорностъ и на другите юридически личности не се открива производство за сключване на предпазенъ конкордаты.

Това разпореждане не се прилага, ако казаните погоре дружества сж били прекратени преди влизането въ сила на настоящия законъ и не сж още окончателно ликвидирали“.

Този членъ е приетъ отъ комисията въ тази измѣнена редакция, въ сравнение съ редакцията му въ първоначалния законопроектъ.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Които г. г. народни представители приематъ чл. 62, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 63. За събирателните дружества, за командитните дружества съ акции важатъ следните правила:

1. Откриването на производството за сключване предпазенъ конкордаты е позволено и следъ прекратяването на дружеството.

2. Предложението за предпазенъ конкордаты трѣбва да изхожда отъ всичките лично отговорни съдружници.

3. Ако за откриването или продължаването на производството е отъ значение поведението на длъжника, достатъчно е наличието на нѣкое отъ имащите значение обстоятелства и причини по отношение на единъ отъ членовете на казаните дружества, за да се приеме, че е налице по отношение на всички причината за отказъ да се открие или продължи производството.

4. Ако не е уговорено противното, сключениятъ съ дружеството предпазенъ конкордаты важи и за лично отговорните съдружници“.

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Шоповъ: Събранието приема чл. 63.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 64. Въ производството за сключване на предпазенъ конкордатъ, открито върху частното имущество на лично отговоренъ членъ на събирателно, командитно или командитно дружество съ акции, дружественитъ кредитори участвуватъ съ онази частъ отъ вземанията си, която остава неудовлетворена въ производството за сключване на конкордатъ, открито надъ дружественото имущество. Същото важи, ако, вмѣсто производство за предпазенъ конкордатъ, дружеството се обяви въ несъстоятелностъ.“

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Шоповъ: Събранието приема чл. 64.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 65. За кооперативнитъ дружества важатъ следнитъ правила:

1. Откриване на производство за предпазенъ конкордатъ е недопустимо, ако дружеството е прекратено.

2. Въ списъка на кредиторитъ трѣбва да се отбележи, дали даденъ кредиторъ същевременно е и членъ на дружеството. Въ молбата трѣбва да се посочи къмъ кой кооперативенъ съюзъ е принадлежало кооперативното дружество презъ последнитъ две години, ако въобще е членувало въ такъвъ съюзъ, или, ако не, да се отбележи това обстоятелство.

3. Ако дружеството се е числило въ нѣкой кооперативенъ съюзъ, последниятъ сѣщо се призовава и изслушва при откриване на производството и при утвърждаването на конкордата.

4. За сключване на предпазенъ конкордатъ е необходимо, щото кредиторитъ, които не сѣ членове на кооперативното дружество, и тѣзи, които сѣ членове на последното, да гласуватъ отдѣлно и да се получи необходимото мнозинство поотдѣлно.

5. Напустналиятъ дружеството кооператоръ, поради каквато и да било причина, презъ операционната година, презъ която е подадена молбата за откриване на производството за сключване на предпазенъ конкордатъ, се смѣта като ненапустналь. Неговото членуване продължава до края на операционната година, презъ която е било приключено производството, или до изтичане на отсрочката, дадена въ спогодбата, ако има такава.“

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Шоповъ: Събранието приема чл. 65.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 66. Производството за предотвратяване на несъстоятелността на застрахователни предприятия, намиращи се подъ действието на закона за държавния контролъ върху частнитъ застрахователни предприятия, се открива по реда и при условията, указани въ чл. 32 и следващитъ отъ сѣщия законъ.“

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Шоповъ: Събранието приема чл. 66.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Глава VIII.

Наказателни разпоредби.

Чл. 67. Който съзнателно предяви несѣществуващи вземания въ едно производство за сключване на предпазенъ конкордатъ, съ целъ да набави за себе си или за друго имотна облага, се наказва съ строгъ тъмниченъ затворъ до петъ години. При важни или многобройни смекчавачи вината обстоятелства, наказанието е тъмниченъ затворъ или глоба въ двоенъ размѣръ на предявеното несѣществуващо вземане.“

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Шоповъ: Събранието приема чл. 67.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 68. Кредиторъ, който срещу дадена или обещана имотна облага се съгласи да гласува въ известенъ смисълъ при сключване конкордатъ, се наказва съ тъмниченъ затворъ до една година или съ глоба отъ 10.000 до 100.000 л.“

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Шоповъ: Събранието приема чл. 68.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 69. Осѣжда се на тъмниченъ затворъ и на глоба отъ 20.000 до 100.000 л. търговецъ, който, за да добие конкордатъ:

1. Е укривль частъ отъ актива си.

2. По измамливъ начинъ е пропусналь да посочи нѣкои отъ кредиторитъ си.

3. Се е съгласиль да плати на единъ или на нѣколко кредитори частъ, по-голямъ отъ оная, която е предложиль чрезъ сѣда за утвърждение на конкордата, или по другъ начинъ да облагодетелствува нѣкои отъ тѣхъ.“

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Шоповъ: Събранието приема чл. 69.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 70. Довѣрено лице, което при изпълнение на възложената му работа умишлено укрива истинското положение на търговеца и извършенитъ сдѣлки, се наказва съ тъмниченъ затворъ и съ глоба отъ 5.000 до 50.000 л.“

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Шоповъ: Събранието приема чл. 70.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Глава IX.

Заклучителни разпоредби.

Чл. 71. Търговецъ, който е получилъ по сега действащия търговски законъ мораториумъ, срокътъ на който е изтекль или не, безъ да бѣде обявенъ въ несъстоятелностъ до влизане въ сила на настоящия законъ, може да иска предпазенъ конкордатъ съгласно постановленията на тоя законъ.

Въ този случай за конкордата гласуватъ само неудовлетворенитъ кредитори, и отстъпката въ процентното плащане може да стане съ съгласие на всички кредитори, участвуващи въ това разпредѣление.

Ако по открититъ при влизане въ сила на настоящия законъ производства за даване на мораториумъ се подаде отъ длѣжника молба по чл. 11 отъ настоящия законъ въ двумесеченъ срокъ отъ влизане въ сила на закона, производството се продължава съгласно този законъ; въ противенъ случай производството за мораториумъ се прекратява.“

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Шоповъ: Събранието приема чл. 71.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 72. Следъ утвърждаването на конкордата се събира отъ длѣжника 1% сѣдебно мито върху сумата по конкордата.

Мито не се събира, ако производството не се открие или ако откритото производство се прекрати, безъ да се стигне до предпазенъ конкордатъ.

Друго мито не се събира, ако следъ утвърждаването на конкордата длѣжникътъ бѣде обявенъ въ несъстоятелностъ по поводъ изпълнението на произтичащитъ отъ сѣщия конкордатъ задължения.“

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателстващ Н. Шоповъ: Събранието приема чл. 72.

Докладчикъ С. Йовевъ (д): (Чете)

„Чл. 73. Настоящиятъ законъ влиза въ сила следъ обнародването му въ „Държавенъ вестникъ“ и отмѣнява по-

становленията на търговския законъ относно мораториума (чл. чл. 783 до 792) и всички други закони, които му противоречатъ."

Приетъ отъ комисията безъ измѣнение.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Събранието приема чл. 73.

Има думата г. министърътъ на правосъдието.

Министъръ Д. Върбеновъ: Г. г. народни представители! Моля да вдигнемъ заседанието.

За утрешното заседание предлагамъ следния дневенъ редъ:

1. Трето четене законопроекта за измѣнение и допълнение на закона за търговията съ външни платежни срѣдства.

2. Трето четене законопроекта за предпазния конкордатъ.

3. Първо четене законопроекта за насърчение сѣнето на захарно цвѣкло и производството на захаръ.

4. Първо четене законопроекта за разрешаване на Симеоновградската община, Харманлийска околия, да сключи заемъ.

5. Второ четене законопроекта за измѣнение чл. чл. 50, 69 и 71 отъ закона за горитѣ.

6. Второ четене законопроекта за закрила на земе-дѣлца-стопанинъ.

7. Второ четене законопроекта за облекчение на длъжниците.

8. Второ четене законопроекта за измѣнение т. т. 11 и 13 на чл. чл. 88 и 67 отъ законитѣ за градскитѣ и селскитѣ общини.

9. Първо четене предложението за измѣнение и допълнение нѣкои членове на правилника за вътрешния редъ на обикновеното Народно събрание.

10. Докладъ на комисията по провѣрка на изборитѣ и

11. Докладъ на прошетарната комисия.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Които г. г. народни представители приематъ предложението отъ г. министра на правосъдието дневенъ редъ за утрешното заседание, което ще стане въ 3 ч. следъ пладне, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Вдигамъ заседанието.

(Вдигнато въ 19 ч. и 50 м.)

Подпредседателъ: **Н. ШОПОВЪ**

Секретари: { **Н. ГАВРИЛОВЪ**
Т. ХР. МЕЧКАРСКИ

Началникъ на Стенографското отдѣление: **Д. АНТОНОВЪ**